Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet af Niels Jensen

DA CAPO!

THEATERKALENDER 1889—90,

REDIGERET

AF

ELITH REUMERT.

MED ILLUSTRATIONER OG PORTRÆTER.

ANDEN AARGANG.

KJØBENHAVN.

LYBECKER & MEYERS FORLAG.

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO. (M. A. HANNOVER).

1889.

Teater-Tidstavle

for

1888—89.

Ved

Arthur Aumont.

I denne Rubrik er angivet Dagen for samtlige paa de fire kjøbenhavnske Teatre i 1888—89 spillede Stykkers første Opførelse indenfor nævnte Teateraar samt Offenliggjørelses-Dag og Sted for nogle Avisartikler, der turde have teaterhistorisk Interesse.

Ved Anvendelse af forskjellig Skrift er Stykkerne betegnede som: Nyheder (f. Eks. **Mangegifte**), Stykker ikke spillede i mindst ét Teateraar forud for 1888—89 (f. Eks. *Røverne*) og Stykker spillede i det nærmest foregaaende Teateraar (f. Eks. »Gadeskriveren«): i Parenthes er angivet Dagen for Stykkets sidste Opførelse før 1888—89. Teatrene er betegnede ved **Kgl.** (Det kongelige Teater), **K.** (Kasino), **F.** (Folketeatret) og **D.** (Dagmarteatret).

1889—90.

Denne Rubrik lades aaben til egenhændige Optegnelser.

Avgust. 1888—89. 1889—90.

1. Dagmarteatret aabner med »Gadeskriveren« (27, III, 88).
5. Kasino aabner med *Røverne* (29, XI, 81; I Akt: 26, V, 84; I og II Akt: 9, XII, 81).
10. D. »Landsoldaten« (5, I, 88).
15. D. »Landsoldaten«s 150de Opførelse (1ste Opf.: 26, XII, 86).
16. Folketeatret aabner med »Alt for Damerne« (16, V, 88; III Akt: 27, V, 88).
17. F. *En sand Demokrat* (21, II, 87) og *Store Bededagsaften* (16, II, 85).
18. F. »Familjetvist« (31, V, 88) og »Feriegæsterne« (31, V, 88).
21. K. »Hr. Grylle og hans Viser« (14, V, 88) og »Skilsmissens Overraskelser« (27, V, 88).
23. F. »Alt for Damerne«s 50de Opf. (1ste Opf.: 28, I, 88).
24. K. *En paa Øret* (12, XII, 77).
26. K. **Mangegifte**, Farce i 3 Akter af Paul Bichaud og Michel Carré; og **I Telefon**, Bagatel i 1 Akt af Ernst Ahlgren.
» D.s sidste Forestilling under Cettis Direktorat.
28. F. »Krig i Fredstid« (26, V, 88).
30. F. »Revuen« (4, XI, 87) og »De Forlovede« (4, XII, 87).

Septb.

1. Direktør Cetti erklærer sig ude af Stand til at fortsætte Driften af D.
» Kongelige Teater: »Maskeraden« (14, IX, 87) og *Festen i Albano* (25, IV, 85).

1888—89. 1889—90.

Septb.

2. **Kgl.** »Der var engang —« (28, VI, 88).

3. **Kgl.** *Tordenvejr* (22, V, 80).

4. **Kgl.** »Et Dukkehjem« (25, VI, 88).

5. **Kgl.** »Under Snefog« (22, VI, 88).

6. **Kgl.** »Carmen« (22, V, 88). Frk. Oselio som Carmen.

7. **K. Urtekræmmeren**, Farce i 3 Akter af Ordonneau og Valabrègues.

8. **Kgl.** »En Skandale« (8, VI, 88) og »Fjærnt fra Danmark« (15, VI, 88).

9. **D.** genaabnes med »Landsoldaten«, Jul. Lehmann adm. Direktør.

» **F.** »Mefistofeles« (26, V, 88).

10. **Kgl** *Scapins Skalkestykker* (29, I, 80; II Akt: 31, III, 88) og *Aprilsnarrene* (4, IV, 72).

11. **Kgl.** »Fruentimmerskolen« (14, II, 88); »Fjærnt fra Danmark«s 150 Opf. (1ste Opf.: 20, IV, 60).

» **F.** »De Forlovede«s 150 Opf.: (1ste (1ste Opf.: 16, III, 70).

12. **Kgl.** »Festen i Albano«s 125 Opf. (1ste Opf: 28, X, 39).

15. **F. Genklang**, dramatisk Bagatel af Emma Gad; »Svigerfa'r« (29, V, 88).

» **Kgl.** »Et Stridspunkt« (19, IV, 88) og »Et Middagsselskab« (3, VI, 88).

16. **Kgl.** »Mefistofeles« (25, VI, 88). Frk. Oselio: Margrethe og Helena.

» **D. Czarens Kurer**, (paa **K.** »Kejserens Kurer«, sidste Opf.: 23, I, 84).

18. Carl Wulff dør.

» **Kgl.** »Under Snefog«s 25 Opf. (1ste Opf.: 10, III, 88).

1888—89. 1889—90.

Septbr.

21. **Kgl.** »Elverhøj« (30, VI, 88).

23. **F. Guldfugle**, Lystspil i 4 Akter frit efter F. v. Schønthan og Gustav Kadelburgs.

27. **Kgl.** »La Traviata« (10, VI, 88).

28. **Kgl.** »Scapins Skalkestykker«s 150 Opf. (1ste Opf.: 8, I, 1749).

29. **Kgl.** »Dante« (7, VI, 88).

30 **K. Pigernes Jens**, Kantonnements-Farce i 5 Akter af Forfatterne til »Pr. Kongebrev«, Musik af Jens Kok.

Oktbr.

5. **D.** Schillers **Røverne**, (paa **Kgl.** sidste Opf.: 11, VI, 34).

6. 1ste Nr. af »Reform«, Ugerevy for Teater og Musik, udkommer.

7. **Kgl.** »Tilfældigheder« (18, V, 88) og **Frøken Bodil og hendes Broder**, Skuespil i 3 Akter af Einar Christiansen.

12. **Kgl.** »Barberen i Sevilla« (1, I. 88; III Akt: 4, VI, 88).

17. **D.** *En frelsende Engel* (21, V, 86) og **Fortunio**, Lystspil i 3 Akter af Alfred de Musset.

» Berl. Tid.: Erklæring fra Forf. til »Ved Nytaarstid i Nøddebo Præstegaard« ang. Fortællingens Dramatisering.

19. Politiken: Erklæring fra E. Reumert angaaende denne Sag.

20. Berl. Tid.: Erklæring fra Direktør Abrahams angaaende samme Sag.

21. **F. David Copperfield**, Folkekomedie i 5 Akter efter Chs. Dickens af V. Østergaard.

1888—89. | 1889—90.

Oktbr.

21. **D. Livsslaven**, Folkekomedie i 5 Akter af Paolo Giacometti.

26. **Kgl.** *Napoli* (26, I, 87).

28. **Kgl.** *Det lykkelige Skibbrud* (29, IV, 77) og *Skatten* (19, V, 84).

» **F.** *Oberstens Døtre* (31, X, 83) og *En Søndag paa Amager* (26, XII, 81).

» **D.** »Landmandsliv« (26, III, 88).

» **K.** »Pigernes Jens»s 25 Opf. (1ste Opf.: 30, IX).

30. **Kgl.** »Romeo og Julie« (29, VI, 88).

Novbr.

3. Berl. Tid.: »Hvorledes respekteres den literære Ejendomsret i Danmark« af Vilh. Bergsøe (jvfr. 7 Novbr).

4. N. J. Simonsens 20 Aars Jubilæum paa **Kgl.** »Barberen i Sevilla« opføres.

» **F.** »Oberstens Døtre«s 75 Opf. (1ste Opf.: 15, III, 72) og »En Søndag paa Amager«s 50 Opf. (1ste Opf. 27, XII, 77).

7. Berl. Tid.: Brev fra S. Abrahams i Anl. af V. Bergsøes Artikel i »B. T.« for 3 Novbr.

8. Berl. Tid.: Svar fra V. Bergsøe til S. Abrahams (jvfr. 7 Novbr).

» **D.** »Fabrikanten« (13, V, 88).

11. **Kgl. Musen**, Lystspil i 3 Akter af Edouard Pailleron.

» **F.** *Gøngehøvdingen* (3, XI, 85).

12. Indenrigsministeren fremsætter i Landstinget Forslag til Lov om Tillæg til Eftertryksloven (jvfr. 29 Marts).

13. **Kgl.** »Aprilsnarrene«s 125 Opf. (1ste Opf.: 22, IV, 26).

1888—89. 1889—90.

Novbr.

16. Regeringsjubilæet fejres paa Privatteatrene:

» **K.** Prolog af V Bergsøe, fremsagt af Stigaard; »Pigernes Jens«.

» **F** Prolog af Chs. Gandrup, fremsagt af Reumert; »Jeppe paa Bjærget« (8, V, 88) og **Kong Christian** —, Festspil i 1 Akt af Ad Langsted (jvfr. 17 Novbr.)

» **D.** Prolog af Drachmann, fremsagt af V. Wiehe; »Landsoldaten«.

17. Berl. Tid.: Erklæring fra Ad. Langsted om »Kong Christian —«.

» Politiken: Brev fra August Strindberg om Oprettelsen af et skandinavisk Forsøgsteater (jvfr 26 Jan.).

18. **Kgl.**s Festforestilling i Anledning af Regeringsjubilæet: **Aladdin**, Eventyr-Opera i 4 Akter af E. Hornemann.

20. **F.** »Revuen«s 125 Opf. (1ste Opf: 4. III, 69).

25. **F. Selvstyre**, Lystspil i 4 Akter af Zakarias Nielsen.

» **D. Den Pukkelryggede**, Folkekomedie i 5 Akter og 1 Forspil af Paul Féval.

28. **K.** »Pigernes Jens«s 50 Opf. (1ste Opf.: 30, IX).

Decbr.

4. Nat. Tid: Brev fra Fru Hennings om Ellida i »Fruen fra Havet« m. m.

7. **F.** *Lad os skilles ad* (6, X, 86) og **Hier spricht man Deutsch!**, Farce i 1 Akt efter en engelsk Idé af Ole Top.

1888—89. 1889—90

Decbr.

8. **Kgl.** »Geografi og Kærlighed« (21, X, 87)

15. **Kgl** *Regimentets Datter* (18, V, 87).

17. **Kgl**. »Genboerne« (21, V, 88)

21. Edv. Brandes indbringer i Folketinget Forslag til Lov om Teaterdrift i København (jvfr. 24 Jan.).

22. Politiken: Edv. Brandes's Forelæggelsestale.

» Reform antyder en Adresse fra Forfattere mod det kgl. Teaters Monopol (jvfr. 10 Jan.).

26. **Kgl. Dristigt vovet —!** Lystspil i 4 Akter af Edgard Høyer.

» **F. Nøddebo Præstegaard**, Vaudeville-Komedie i 5 Akter, frit dramatiseret af E. Reumert efter Novellen »Ved Nytaarstid i Nøddebo Præstegaard«

» **D.** »Den Pukkelryggede«s 25 Opf. (1ste Opf.: 25, XI).

27. **Kgl.** Scener af »St. Hans Aftenspil« (1, VI, 88).

Janr.

1. **D. Nytaarsrevuen**, (tidl. paa **F**; sidste Gang: 14, I, 74).

» **K.** »Pigernes Jens«s 75 Opf. (1ste Opf.: 30, IX).

5. **Kgl.** *Indkvarteringen* (14, II, 76).

10. Forfatternes Adresse med Monopolet (se 22 Decbr.) udsendes til Underskrift (jvfr. 19 Jan.).

12. Reform offenliggør Adressens Ordlyd.

» **Kgl.** *Trubaduren* (27, I, 86; Scener. 4, VI, 88).

Janr.

15. **D.** »Hun vil ikke gifte sig« (17, II, 88).

17. Forfatternes Adresse (se 12 Jan. jvfr. 19 Jan.) indsendes til Rigsdagen.

19. Reform: Navnene paa Adressens Underskrivere (se 12 Jan.).

20. **D. Dr. Jojo,** Farce i 3 Akter af Albert Carre, og **Grevinden og hendes Sødskendebarn** (tidligere paa **K.**, sidste Gang: 29, III, 60).

» **K.** *Kalifen paa Eventyr* (7, XII, 82).

22. **Kgl. Broder Rus,** Komedie i 4 Akter af Einar Christiansen, Musik af Axel Grandjean.

» **F.** »Nøddebo Præstegaard«s 25 Opf. (1ste Opf.: 26, XII).

24. Teaterlovforslagets første Behandling i Folketinget (jvfr. 6 Marts).

25. Politiken: Edv. Brandes's Indledningstale ved denne.

26 Politiken: Foreløbig Meddelelse fra Strindberg om Forsøgsteatret (se 17 Novbr. og 28 Jan.).

27. **K.** »Kalifen paa Eventyr»s 200 Opt. (1ste Opf.: 7, II, 57).

28. Politiken: Berigtigelse fra Henrik Pontoppidan til Strindbergs Meddelelse om Forsøgsteatret (26 Jan.).

Febr.

2. National-Tid.: Erik Bøgh: »Teatermonopolet«.

3. **D. Fandens Overmand** (tidligere paa **K.**; sidste Gang: 18, IX, 77).

5. **Kgl.** *Vilhelm Tell* (1, V, 82).

1888—89. 1889—90.

Febr.

6. **Kgl.** »Indkvarteringen«s 100 Opf. (1ste Opf.: 4, IX, 41).

8. R. H. C. Kranold død.

9. Morgenbladet: H. Drachmann: »En Hanske« [til Kammerherre Fallesen] (jvfr. 11 Febr.).

» Reform: »Operaen »Jeanna«s Tilbagetagelse«, Brev fra Lange-Müller (jvfr. 12 Febr.).

» National-Tid.: Erik Bøgh: »Ophævelsen af Teatermonopolet«.

10. **D. Under fire Øjne**, Lystspil i 1 Akt af Ludvig Fulda.

11. Berl. Tid.: »Det kongelige Teater«. Svar fra Kammerh. Fallesen til Drachmann (jvfr. 9 og 12 Febr.).

12. Morgenbladet: H. Drachmann: »Teater med og Teater uden Hr. Fallesen« (jvfr. 9 og 11 Febr.).

» Berl. Tid.: »Det kongelige Teater«, Svar fra Kammerh. Fallesen til Lange-Müller (jvfr. 9 og 16 Febr.).

16. Reform: »Tilbagetagelsen af »Jeanna«,« to Breve fra Lange-Müller (jvfr. 9 og 12 Febr.).

17. **Kgl. Fruen fra Havet**, Skuespil i 5 Akter af Henrik Ibsen.

» **K. En Snushane**, Folkekomedie med Sang i 5 Akter af P. Marcussen, Motivet til II Akt efter »The Silverking«.

19. Morgenbladet: H. Drachmann: »Sidste Tilføjelse«.

» Berl. Tid.: »Det kgl. Teater«: Svar fra Fallesen til Lange-Müller (jvfr. 16 og 21 Febr.).

1888 89 | 1889—90.

Febr.

19. Berl. Tid.: Krohn: »I Anledning af »Jeanna«-Sagen« (jvfr. 16 og 21 Febr.).

20. **F.** »Nøddebo Præstegaard«s 50 Opf. (1ste Opf.: 26, XII).

21. Berl. Tid.: Erklæring fra Einar Christiansen (om det kgl. Teaters Censur.)

» Nat. Tid: Lange-Müller: »Operaen »Jeanna«s Skæbne« (jvfr. 19 og 23 Febr.).

» Nat. Tid.: Henrik Hennings: »Erklæring«.

22. **Kgl** »Trubaduren«s 50 Opf. (1ste Opf.: 10, IX, 65).

23. Berl. Tid. og Nat. Tid.: »Det kgl. Teater«: Indlæg fra Fallesen og Krohn (jvfr. 21 og 24 Febr.).

24. Nat. Tid.: Lange-Müllers sidste Indlæg i »Jeanna«-Sagen (jvfr. 23 Febr.).

» **D. Arbejderliv** (tidl. paa **Kgl.**; sidste G.: 1, I, 77; og paa **F.**; sidste G. 30, III, 83); og **Jephtas Datter**, Lystspil i 3 Akter af Ad. Wilbrandt.

» **K. Spionen,** Skuespil i 1 Akt af Ernest Dandet; **Postejbageren**, Farce i 3 Akter af H. Raymond og M. Boucheron; og *Kærlighed og Diplomati* (2, X, 70).

26. Nat. Tid.: Vilhelm Møller: »I Teatersagen« (fortsattes de tre næste Dage).

Marts.

1. Det Strindbergske Forsøgsteaters Forestilling til næste Dag aflyses paa Grund af Uoverensstemmelser med Censor (om »Frøken Julie«, jvfr. 9 og 14 Marts.)

1888—89. | 1889—90.

Marts.

National - Tid.: P. Hansen: »Teaterspørgsmaalet« (sluttedes 5 Marts).

3. **K.** *Mester og Lærling* (26, XI, 80)

5. **Kgl** *Livjægerne paa Amager* (15, III, 87).

6. **D. Ferréol** (tidl. paa **Kgl.**; sidste G.: 9, XI, 77).

» Folketingets Teaterudvalg afgiver Betænkning (jvfr. 24 Jan. og 9 Marts).

8. Nat. Tid: H. C. Christensen: »Det kongelige Teater, Forfatterne og Skuespilkunsten« (sluttedes næste Dag).

9. Forestilling af Strindbergs Forsøgteater paa **D.**: **Paria**, Stykke i 1 Akt af Aug. Strindberg, frit efter en Novelle af Ola Hansson; **Creditorer**, Tragikomedie i 1 Akt af Aug. Strindberg; og **Den Stærkeste**, dramatisk Situation af Aug. Strindberg.

» Anden Behandling af Teaterlovforslaget i Folketinget (jvfr. 6 og 15 Marts).

14. **Frøken Julie**, Sørgespil i 1 Akt af Aug. Strindberg, spilles af det Strindbergske Forsøgsteater-Personale i Studentersamfundets Sal.

15. Folketingets tredje Behandling af Teaterlovforslaget (jvfr. 9 og 20 Marts).

» **Ingen Prolog**, Surrogat i 1 Séance; og *Pak* (21, IV, 79).

Marts. 1888—89. 1889—90.

16. **Dagbl.:** »Kammerherre Fallesen som Værge for dansk Kunst, belyst ved mit Forhold til Teatret« af Ernst v. d. Recke (jvfr. 19 Marts).

17. **Kgl. Konge for én Dag**, Opera i 3 Akter af Ad. Adam, Tekst af Dennery og Brésil.

» **D. Paria** (se 9 Marts).

» **K. Frøken gale mig**, Sangspil i 3 Akter af Léon Vasseur, Tekst af A. Jaime og Georges Duval.

19. **F.** »Pak«s 50 Opf. (1ste Opf.: 1, I, 75).

» Berl. Tid.: »Det kgl. Teater«, Svar fra Fallesen til Recke (jvfr. 16 og 22 Marts).

20. Landstinget: første Behandling af Teaterlovforslaget (jvfr. 15 og 23 Marts).

22. **F. Hr. Pickwick**, 5 Akter med Benyttelse af Motiver fra Chs. Dickens' »The Pickwick Papers« af »Landsmandsliv«s Bearbejder.

» **Kgl.** *Dronning Margareta* (19, I, 70).

» Dagbl. »Kammerherre Fallesen, yderligere belyst« af E. v. d. Recke (jvfr. 19 Marts).

23. Landstinget: anden Behandling af Teaterlovforslaget (jvfr. 20 og 28 Marts).

24. **D. Ludvig den Ellevtes Ungdom** Folkekomedie i 5 Akter af Bourgeois og Alboize.

» **K. De flyvende Hatte**, Farce i 1 Forspil og 1 Akt efter en fransk Idé; og *Han gaar paa Kommers* (22, V, 84).

1888—89. 1889—90.

Marts.

28. Landstinget: tredje Behandling af Teaterlovforslaget; det gaar tilbage til Folketinget (jvfr. 23 og 30 Marts).
29. Tillæg til Eftertryksloven er færdig fra Rigsdagen (jvfr. 12 Novbr. og 12 April).
30. Folketinget vedtager Teaterlovforslaget i den Form, hvori det kom fra Landstinget (jvfr. 28 Marts og 12 April).

April.

1. **Kgl.** »Dronning Margareta«s 50 Opf. (1ste Opf: 4, XII, 33).
3. **Kgl.** *Jacob v. Tyboe* (20, IX, 77) og *Soldaterløjer* (20, V, 84).
5. **K. Skønhedskonkurrencen paa —**, Farce med Sange i 5 Akter, frit efter Rudolf Kneisel.
6. Studentersamfundet opføre Gogol's Revisoren paa **F.** (jvfr. 13 Maj).
7. **D. Bagtalelse** (tidl. paa **Kgl.**; sidste G.: 27, XI, 74).
9. **F.** *De røde Dominoer* (7, V, 85) og **Abekatten** (tidl. paa **Kgl.**; sidste G.: 27, IV, 85).
12. Teaterloven (jvfr. 30 Marts); og Tillæget til Eftertryksloven (jvfr. 29 Marts) faar kongelig Stadfæstelse (jvfr. 10 Maj).
14. **Kgl.** »Soldaterløjer«s 175 Opf. (1ste Opf.: 10, II, 50).
» **D.** »Dr. Jojo«s 25 Opf. (1ste Opf.: 20, I).
22. **K. Mappen**, Farce i 4 Akter efter en tysk Idé af L. Swendsen.

April. 1888—89. 1889—90.

23. **Pigernes Jens'er hjemsendes**, Lejligheds Bagatel af Jens Kok.

» **D. Man kan hvad man vil** (tidl. paa **Kgl** ; sidste G.: 8, V, 67).

24. **F. En Kone der springer ud af Vinduet** (tidl. paa **Kgl.**; sidste G.: 24, I, 87); og *Hr. Ficks Gardinprædikener* (29, IV, 85).

29. **Kgl.** *Syvsoverdag*'s (18, XII, 83) 50 Opf. (1ste Opf.: 1, VII, 40).

» **F.** »De røde Dominoer«s 50 Opf. (1ste Opf.: 26, IX, 77).

» **D.** »Den Pukkelryggede«s 50 Opf. (1ste Opf. 25, IX).

» **K.** Sidste Forestilling.

Maj.

2. Meiningernes første Forestilling paa **K.** Julius Cæsar.

3. **F.** *En Børsbaron* (13, XII, 86) og III Akt af *Orfeus i Underverdenen* (26, XII, 86).

5. **K.** Meiningerne: Wallensteins Leir og Piccolomini.

6. **K.** Meiningerne: Wallensteins Død.

8. **F.** »En Børsbaron«s 100 Opf. (1ste Opf. 8, XI, 85) og »Jokum« (8, V, 88).

10. **K.** Meiningerne: Jomfruen fra Orleans.

» Teaterloven træder i Kraft (jvfr. 12 April og 20 Juli).

12. **D.** Sidste Forestilling.

13. **F. Revisoren**, Komedie i 5 Akter af Gogol (jvfr. 6 April).

» **Kgl.** »Et Dukkehjem«s 50 Opf. (1ste Opf.: 21, XII, 79).

1888—89.

Maj.

14. K. Meiningerne: Købmanden i Venedig,

15. F. **Den lille Abbate,** Monolog oversat af H. Lindemann; og **I Stuearrest** (tidl. paa K.; sidste G.: 17, V, 88).

16. Kgl. *Faust* (7, V, 86).

17. Kgl. »Pernilles korte Frøkenstand« (13, VI, 88).

» K. Meiningerne: Gengangere.

20. K. „ Et Vintereventyr.

23. K. „ Røverne.

26. K. „ Wilhelm Tell.

27. Kgl. »Don Juan« (11, V, 88); Frk. Wichmann som Donna Anna.

28. K. Meiningerne: Mellem Slagene og Esther.

29. K. Meiningerne: Helligtrekongers Aften.

31. K. Meiningerne: Sidste Forestilling.

» F. Sidste Forestilling.

Juni.

1. Politiken: Brev fra Direktør C. Nielsen med Opgivelse af K.'s Spilleindtægter i April.

3. Kgl. Fru Tychsen's Afskedsforestilling.

Juli.

20. Ministerialtidende: Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsnet til Teaterchefen af 13de Juni, hvori findes opført de 160 Skuespil (101 danske, 59 udenlandske), som udgør det kongelige Teaters Repertoire i de næste ti Aar (jvfr. 10 Maj).

1889—90.

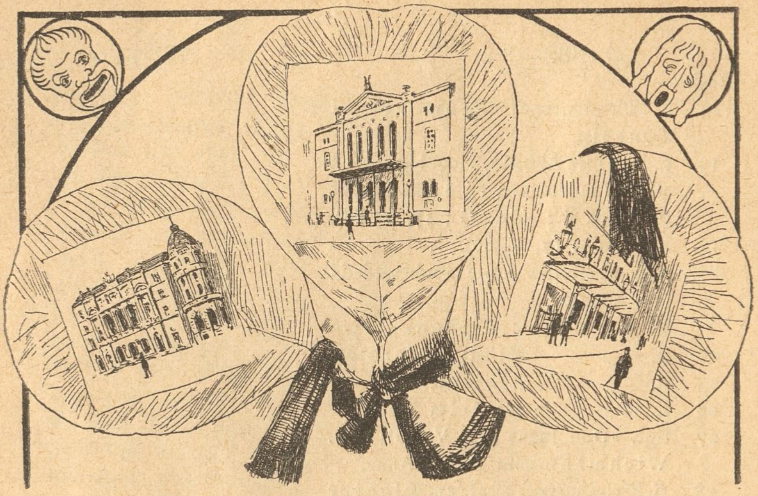

En Troende.

(Et Par Ord om Stigaard.)

De beder mig Hr. Redaktør, at lade mit Bidrag til »Da capo« blive et Billede af Aarets betydelige Døde — af Stigaard.

Men er ikke længst dette Billede givet?

Stigaard var saa lidet sammensat, hans Naturel var saa enkelt, at hans Træk ligesom frembyder sig af sig selv.

Han var en gammel Kunstner, hvis Kunst var det store og hidsige Barns; han var næsten blevet Olding og døde dog som atten Aar.

De attenaarige er da altid Romantikere, og Stigaard var det til sin sidste Time. De attenaarige er bestandig

Livets store Troende, og Stigaard troede paa Livsmiraklet, Lykken, til han døde.

Troen just var selve hans Ungdoms Kilde.

Han troede paa Kunsten. For ham var den hellig, hemmelighedsfuld, overnaturlig — sikkert »skænket af Gud«. Og Skuespillerne, de skulde være denne Kunst's daddelløse Tjenere.

Stigaard var det. Han tjente Kunsten i Ærbødighed. I et langt Liv bevarede han Respekten for Scenen og alle dens Ting og alle dens Gerninger, derfor forblev Fuskeriet altid fjernt fra hans Kunst. Naar i opløste Tider — og Stigaard oplevede mangt et Krach — Ensemblet rundtom vaklede og sløvedes, Disciplinen trødskedes, Mandskabet gav det op: Stigaard stod og forblev den samme. En Mand paa Scenen var en Mand paa Kunstens Post, og han kastede ikke sit Gevær.

Han troede paa sin Kunst, og hans Kunst lønnede ham for Troen. Den bevarede i sjælden Grad den Samvittighedsfuldes Evner. Det kunde til langt op i Aarene hænde, at Stigaard, hvem man længst troede kulmineret, naar han fik en virkelig Opgave, overraskede os alle.

Hans Spil i »Dora« f. Ex. var en saadan Overraskelse, Lidenskaben, Smerten selv talte paa hans Tunge, den Bedragnes Harm lyste i hans Blik. De Folk, som sløves i Kunstens Brød, skaber ikke en saadan Skikkelse, naar de er halvhundrede Aar.

Men Stigaard holdt Respekten vaagen.

Han troede paa Livet og paa Menneskene, Aage blev hans Rolle til hans sidste Dag. Og saa stor var hans Tyrketro paa Livet, at den lod ham løfte selve vor Literaturs største Skat, hvis Byrde syntes at ligge saa vidt over hans Evne: Han blev Aladdin, Drengen, hvis Tro river Miraklet ned paa Jorden.

Han troede paa Menneskene med Aages Tro. Han led som Aage, naar Livet strøg sin Salve over hans Øjne.

Aldrig naaede han højere end naar han fremstillede den smerterige Skuffelse. Hans Tro havde været saa sikker, hans Tillid saa blind, at Skuffelsen knuste ham. Han begreb, han forstod, han fattede ikke den nye Verden, han saa — men han led og indtil Hjærtets Rod, overfor dette Ubegrebne.

André forraadt af Dora er for mig det uforglemmeligste Billede af Stigaards Kunst. Her skulde jo ikke den Femtiaarige have den attenaariges Ydre. Her generede ikke den ranke Rygs Stivhed, og Trækkene behøvede ikke den lidt maskeagtige Ungdommelighed.

Og hvilken Overbevisning i Smerten saa — hvilken Vantro overfor Forrædderiet. Og bagefter — hvilken Hidsighed i Harmen — hvilken Stædighed i den Skuffedes Beslutning.

Hvor var i hint Øjeblik, da »Dora« var spillet, Scenelederen, der, lydhør, greb om dette store Udslag af en Personlighed og en Kunst?

Scenelederen, der begreb, at dansk Teater havde faaet en stor Fremstiller mere? En Fremstiller af de

Desillusionerede af de Livstro-Berøvede? Hvor var den Mand, som fattede, at Tiden var kommen, hvor man kunstnerisk foryngede den Stigaard, som man nu gav hans Alders halvgamle Roller? Hvor han, der gav os en Giboyer i den ældede Elsker-Skikkelse?

Hvor denne Sceneleder var? — —

Han fandtes ikke og findes ikke.

Derfor blev heller ikke Stigaards Kunst fornyet.

Han vedblev til sin Død at være den unge Mand. Lykkeligvis døde han just i det Øjeblik, hvor man begyndte — ikke mere at have Brug for ham.

I det sidste Stykke, der blev skrevet for det Teaterpersonale, af hvilket han var det første Medlem, var han ikke Elskeren mer. Han var blevet Svigerfaderen. Og — det er det karakteristiske — denne Svigerfader havde intet andet at gøre end just som Pantominens Fé at lægge de Elskendes Hænder sammen.

Det ventede han paa lige til sidste Akt ude i Kulissen.

Forfatteren af »Pigernes Jens« — hvis Fortrin det var just at have taget i Brug hver eneste Teatrets Kraft — havde ingen Brug for Stigaard.

Hvorfor?

Fordi han kun var — en Elsker, som var blevet for gammel.

Men han havde ikke behøvet at ende saaledes.

Hans Kunst havde givet mange Løfter, som kunde have aabnet nye Veje. Men disse Løfter er kun Vejvisere for en ægte Teaterleder . . . .

Og nu ventede Stigaard i Kulissen . . . .

— — —

Hans sidste Rolle blev den samme Aage, der var hans unge Dages største Sejr. Han hørte endnu en Gang Bifaldet lyde om denne skære Skikkelse, paa hvilken han troede lige fast — Publikum næppe mér. Men dog nænnede ingen at saare hans Tro — endnu nænnede det ingen.

Han havde levet som en lykkelig Mand. Han døde i en lykkelig Time.

Det var oppe i Bergen, jeg hørte om hans Død. Jeg kom ind fra Landet til én af de danske Familjer deroppe. Det første, som Husets Frue sagde, var:

— Véd De, Stigaard er død?

— Aa, nej, da . . . .

— Jo, svarte hun, det stod igaar i Bladet.

— Véd De, sagde hun, jeg kom saamæn til at græde, da jeg læste det. Det var dog ligesom — ligesom et Stykke af Ens egen Ungdom var gaaet bort . . . Ens egen Ungdom . . . .

— — Saadanne Ord er en Kunstners sande Gravmæle.

To Slægtled fandt hos Stigaard noget i alfald af dette lyse Skønneste i deres Ungdom — fandt den hos ham, hvem Troen gjorde evig ung.

Herman Bang.

Hilsen fra Coquelin til det kjøbenhavnske Publikum*).

Monsieur

L'accueil que je viens de recevoir, pour la seconde fois, du public de Copenhague me remplit le coeur de la plus profonde gratitude, et je serais heureux que cela lui fût dit.

Je ne puis le lui dire moi-même. Je ne puis lui dire comme un général après une victoire „Soldats je suis content de vous." mais je voudrais que l'on sût bien à quel point je suis heureux et fier qu'on ait eu l'air content de moi.

*) Sendt Redaktøren af »Da Capo« fra Helsingfors.

Le public des interprètes de Holberg est cousin de celui de la maison de Molière et je le remercie de m'avoir traité en vieil enfant de la maison.

J'espère bien si Dieu me prête vie, revenir dans deux ans et j'espère aussi retrouver la même bienveillance, comme vous pouvez être sûr que je rapporterai les mêmes efforts de bien faire et les mêmes sentiments de reconnaissance et de respect

Coquelin

Stigaard.

Han greb nogle Toner af gamle Sange,
maaske var det ikke saa saare mange,
men hvad han fanged, det sang han ud
solskinstrodsig i Livets Slud.
Han troede paa, at en Tale smuk
med Barnets Jubel og Ynglingens Suk
vel kunde den slemme Verden forbedre.
Saa vandred han støt med sin Ungdoms Tro,
med syngende Haab over Scenens Bro,
Hans ærlige Kunst skal vi hædre.

S. Schandorph.

Fru Anna Tychsen.

Anna Tychsen var en af Bournonvilles kjæreste Elever. Paa Balletskolen gaar det nemlig som i alle andre Skoler: Læreren, der kun er et Menneske af Kjød og Blod, holder mere af den fixe og opvakte Discipel end af Klodrianen.

Og den lille Anna Scholl var baade fix og opvakt. Bournonville har neppe vist hende *et Pas* som hun ikke snart kunde gjøre ham efter, eller forklaret hende nogen Ballet-Situation, som hun ikke strax har forstaaet.

Hendes Opvakthed interesserede ogsaa fra Scenen. Hun fængslede ved sit Ansigts intelligente Udtryk og sit kloge Blik. Og det løi ikke.

Den Aften Anna Tychsen forlod det kgl. Theater — den 3die Juni 1889 — kulminerede maaske hendes Klogskab.

Hun sagde Scenen Farvel i sin feireste Glans og vil blive meget savnet. — —

Man bebrejdede engang en bekendt Skuespiller, at han tog sin Afsked. Man forstod ikke, at han vilde trække sig tilbage, da han dog endnu, trods sin fremrykkede Alder, var i sin fulde Kraft. Dertil svarede han, at hvis man forstod, at han gik sin Vej, skulde det gjøre ham meget ondt, thi i saa Fald var det et sikkert Tegn paa, at han burde have gjort det før.

Det samme Svar kunde Anna Tychsen have givet de Mange, der ved Efterretningen om, at hun søgte sin Afsked, med Forbauselse spurgte: Hvorfor?

Nu vil hendes Navn lyse i Ballettens Historie med samme Glans ved hendes seirrige Banes Afslutning, som da hun den første Aften traadte frem og vandt Publikum ved sin ypperlige Dans og sin vindende Person — det Publikum, hun aldrig mistede, fordi der bag de udmærkede Naturgaver stod en fast Villie og en utrættelig Flid, der til Slutning uomtvistelig gjorde hende til den danske Ballets Primadonna og vistnok ligesaa uomtvistelig til en af Europas første Danserinder.

Det var den beskedne Elegance, den fuldendte Noblesse i Forening med den aldrig svigtende Sikkerhed, der gav Anna Tychsens Dans sit Præg. Man følte et eget lunt Behag, naar man saa hende, thi man vidste forud, at den Nydelse, der var iventе, umuligt kunde blive mindsket ved et eneste Fejltrin selv i de mest vovede »Toure«, dem der i Bournonvilles Haandbog for Ballettens Kunstnere

betegnes med svært knudrede Navne, ubegribelige for almindelige Dødelige. —

Jeg vil ikke slutte disse faa Linier, der kun er og kun skulde være »et Par Ord til et Billede«, uden at tilføje, at som Anna Tychsen var nobel i sin Kunst, var hun det som Kollega paa Theatret, og jeg véd med Sikkerhed, at hun savnes derovre af Mange som den hjælpsomme, hjertelige, altid nobelt tænkende Veninde.

Elith Reumert.

En Kunstinteressent.

Grunden til, at Grosserer Gettinger blev saa varm en Elsker og saa stor en Kjender af dramatisk Kunst, er egentlig ret mærkelig. Den var simpelthen den, at Aktierne i det Privattheater, i hvis Repræsentantskab han nu sidder, for en halv Snes Aar siden stod i 72. Han var dengang en jævn Grosserer, af det Slags, hvoraf der gaar tolv paa et Dusin, — han kjøbte, Aktierne gik op, og saa blev Gettinger med eet Kunstforstandig og fik æsthetiske Interesser. Stor er den Forandring, der siden da er foregaaet med ham. For ti Aar siden nøjedes han saa at sige med en Staaplads ved Pulten paa sit eget Kontor, nu troner han paa Friplads i første Parket A i sit kjære Theater, dengang talte han mest om Certepartier, nu tænker han kun paa Primadonnapartier; dengang forhørte han sig, om det eller det Hus var godt, nu spørger han, om der er godt Hus; og dengang var billigste Pris hans Ideal, nu elsker han forhøjet Pris.

Hans Væsen har helt skiftet Karakter, hans Blod er undergaaet en total Forvandling fra koldt, fiskeagtigt Handelsblod til varmt, løvehjertet Kunstnerblod, og selv

i hans Ydre har den nye Livsstilling sat sine Spor. Oprindelig besad han den rette, overlegne Matadorværdighed, som noteredes saa højt i Handelsverdenen, var sat og sindig, som det bør sig en Chef for et større Hus at være, og saa med sit velnærede Korpus og det fyldige Ansigt egentlig mere skikkelig end kløgtig ud, skjønt et lunt Blink i Øjnene og et svedent Træk ved Munden tydede paa, at han ikke var saadan ligefrem til at løbe med. Men nu er han bleven mager, hans Mave har trukket sig tilbage fra sin fremskudte Plads, hans Basunkinder har blæst Retræte; der er kommet noget Febrilsk i hans Blik, han har faaet saa urolige Manerer, selv hans Bakkenbarter synes at hænge slatne ned som et Par Flag i Blikstille.

Som bekjendt ere de fleste Skuespillere udenfor Scenen i usædvanlig høj Grad livlige og underholdende — idetmindste naar de have tilstrækkeligt Publikum om sig —, ja Størsteparten af dem kan vel nok siges at være belemret med en større eller mindre Portion Nervøsitet. Det er, som om Berøringen med dette Folkefærd har smittet Gettinger. Og i denne Retning er han ikke fri for nu at spille lidt Komedie, allenfals har han overtalt

sig selv til at tro, at han er af et meget agilt og oprømt Temperament, hvad der turde bero paa en temmelig grov Vildfarelse. Han har tillagt sig en heftig Gestikulation, som aldeles ikke passer for ham — eller for at bruge hans eget Udtryk om en lidt vel bevægelig Skuespiller: han er for voldsom i sine mimiske, gestiske Bevægelser —, den kejtede Maade à la Mester Jakel, hvorpaa han svirrer rundt med sine Arme og overbefolker Luften med disse sine Forlemmer, vidner bedst om, at disse Legemsdele ikke af Naturen ere bestemte til en saa overordentlig Virksomhed; og han har faaet en saa unaturlig Interesse for alt Muligt, at han ved Meddelelsen af den mest dagligdags Nyhed geraader i største Extase og himmelhøjt udbryder: »Nej, hvad siger De? Er det virkelig sandt? Det er storartet!« saa man skulde formode at han havde faaet Underretning om sin Udnævnelse til Ridder af Elefanten, eller at det var blevet meddelt ham, at Shahen af Persien ønskede at drikke Dus med ham.

Al denne Mandens Nervøsitet stammer ene og alene fra, at han gaar i en stadig Spænding, om det nye Stykke vil slaa an; ved hver Première har han da ogsaa

saa stærk en Lampefeber som nogen af de Agerende, og man vil kunne se ham paa Tilskuerpladsen vende sig om og smile gladeligt og huldsaligt til de af hans Omgivelser, der klappe eller blot le. Og denne Spænding finder ikke alene sin Forklaring ved de mange Aktier i Anstalten, som han sidder inde med; nej, han har en anden og større Interesse i Udfaldet. Som den ubestridelige Handelsmand han er, har han nemlig fundet en ny Gjenstand for Spekulation, og Basis for hans Finantsoperationer er Kjøbenhavnernes Forlystelsessyge, — han jobber i Theaterstykker. Og dette sker ad to Veje: dels forstrækker han vedkommende Direktør med ikke ganske rentefri Laan, naar denne skal have et Udstyrsstykke eller et andet Arbejde, hvis Iscenesættelse er særligt kostbar, op, og dels har han en lille Biindtægt som Leverandør, idet han forsyner Theatret med Lærred til Kulisser og Tæpper, Betræk til Møblementer, Stoffer til saavel tarvelige som luxuriøse Dragter, kortsagt anbefaler sig med alt til Udstyrsfaget Henhørende.

Man vilde dog gjøre Gettinger Uret, hvis man udelukkende vilde basere hans Kjærlighed til Theatret paa det Pekuniære, han har efterhaanden levet sig saaledes ind i Theaterforholdene, at han har faaet — eller idetmindste bilder sig ind at have faaet en virkelig Interesse for Kunsten. I Begyndelsen af hans dramatiske Bane gav denne Interesse sig udertiden nogle ret kuriøse Udslag, og som et Exempel paa disse kan følgende lille Hændelse af en noget ældre Dato maaske tjene.

Paa en Udenlandsrejse havde Gettinger for første Gang gjæstet et af de dengang nye Lokaler for Salonskøjteløbning, og denne Sport tiltalte ham i høj Grad. Kort efter sin Hjemkomst fik han fat i en dramatisk Forfatter og betroede ham i dybeste Hemmelighed, at han havde en ganske glimrende Ide til et Stykke. — Naturligvis blev vedkommende Forfatter højst henrykt og spurgte, hvad det var for en. — »Jo ser De,« svarede Gettinger, »nede i Berlin der har de en Slags Skøjter med Hjul, som man kan løbe paa inde i Stuerne. Det er baade smukt og morsomt at se paa. Hvad siger De om en Akt, der foregik i saadan et Lokale, hvor Alle, baade Skuespillere og Skuespillerinder og Kor og hele Molevitten løber paa Skøjter?« — »Ja, det var maaske ikke saa galt, det var da ialfald noget Nyt! . . . Naa, og saa Ideen til Stykket? — »Det er jo Ideen!« — »Hvadbehager? Er det Ideen?« — »Javel! Resten maa De s'gu selv finde paa!« — »Tak skal De have. Maa jeg bruge den?« — »Ja, ganske som De vil, jeg har selv fundet paa den.« — »Nej, virkelig?« — »Og jeg tænkte nok, De var Mand forat bringe noget ud af den.« — »Aa, jeg be'er!« — »Ja, tænk nu over det!« — Hvorvidt Forfatteren tænkte over det, melder Historien ikke noget om, men sikkert er det, han aldrig fik Noget ud af den dramatiske Ide.

Hvad Gettingers Forhold til de ved Theatret ansatte Kunstnere og Kunstnerinder angaar, da er dette ganske aparte. Det Erotiske har aldrig ligget for ham, han har

simpelthen ikke havt Tid til at dyrke dette Felt, dengang Tid var, og derfor klæder det ham ikke bedre at give Kurmagernes Rolle, end det f. Ex. klæder en Elefant at danse paa Line. Og dog gjør han Forsøg paa at indsmigre sig hos Skuespillerinderne, men dette kommer ikke af lav Behagesyge, nej, han gjør det ene og alene forat bevare dem for sit eget Theater. Han er høflig mod dem Alle, næsten slavisk høflig, sender dem Buketter til Beneficerne og mere værdifulde Anerkjendelsesbeviser til de i Theaterverdenen ikke mere ukjendte Jubilæer, og han har en Faible for alle de Kunstnerinder, hvis Ydre paa nogensomhelst Maade kan tænkes forenet med en slig Følelse — — men saasnart der er Tale om, at en eller anden af disse hans Flammer, forlader hans Theater og gaar til en anden Scene, slaar hans varme Beundring for Vedkommende med eet om i den mest kjølige Ligegyldighed. Han kan ikke mere forstaa, hvor Nogen kan finde det mindste Kjønne ved hende, og saa er endda ikke en Smule af det ægte, Kinderne ere sminkede, Øjenbrynene ere malede, og Tænderne ere tagne paa Kredit hos Sørensen; og Figuren — lad os ikke Tale om den! Hun hører snarere hjemme i Musæet for udstoppede Fugle end paa Scenen, hun kan saamænd roligt styrte sig ned fra Rundetaarn uden at risikere at slaa sig ihjel; saa meget Vat har hun paa sig. Og saa hvad hendes Kunst anbelanger, — Kunst, pyt! Hun har ikke mere Begreb om at spille Komedie, end hans Kokkepige har, hun er simpel, man kan tydeligt mærke, hun har

»rejst«, og saa plapprer hun sine Replikker frem ligesom hans Tantes Papegøje, og affekteret er hun, saa man kan ærgre sig en Gulsot paa Halsen blot ved at se hende gaa der og stikke Næsen op i Suffitterne af lutter Skaberi. Og saa hendes Primadonnanykker . . . ja, lad os ikke komme ind paa dem, for saa er der ingen Ende!

Den Følelse, Gettinger nærer ligeoverfor de mandlige Kunstnere, maa nærmest karakteriseres som en besynderlig Blanding af Beundring og Ringeagt, idet han samtidig med, at han ser ned paa deres Livsstilling som uværdig for alvorlige, voxne Mandfolk, ikke kan undlade at føle en vis Respekt, fordi saadan en enkelt Skuespiller stundom kan bringe saa mange Penge i Kassen, uden Spor af Kapital, blot ved at optræde i den eller den Rolle. Han plejer egentlig ikke Omgang med dem, ialtfald deltager han ikke i de smaa, elskværdige Extravagancer, der udgjør en saa stor Del af de ægte Thaliasønners Tidsfordriv, han har ligesom en Sky for at komme dem for nær paa Livet. Men paa den anden Side frygter han for, at de skal finde ham storladen, og dette Dilemma har han reddet sig ud af paa en for ham ret betegnende Maade: han trakterer Skuespillerne med fine Cigarer. Han gaar stedse med sit Futteral fyldt med udsøgte Regalia, og naar han med klædelig Beskedenhed spørger en eller anden af de sceniske Heroer: »Vil De ryge en god Cigar?«, sker det med et lille, let Tryk paa »god«, der siger saa meget som, at det er en ikke ringe Udmærkelse, der bliver Vedkommende tildel, — han idetmindste bilder sig ind, at

disse Traktementer forlener ham med en vis Overlegenhed overfor de Paagjældende. Af og til gjør han dog smaa, private, spendable Gilder for Spidserne ɔ: dem, hvis Gage naar op til saa og saa mange tusinde Kroner; han sætter nemlig de Herrers personlige Værd efter denne fra Ligningskommissionen laante Maalestok.

Desværre kan det ikke siges, at de gode Herrer Aktører lønner den Gettingerske Godgørenhed paa den smukkeste Maade. Som bekjendt er Theaterfolk en temmelig exklusiv Menneskerace, udenfor Standen kjender de kun to Klasser, nemlig Beundrere eller Fjender. Da nu Gettinger ikke kan regnes til den førstnævnte Kategori af Blindfødte, aldenstund han, naar et Stykke slaar fejl, undertiden har en styg Tilbøjelighed til at give de Udførende en Del af Skylden, hører han selvfølgelig til Fjenderne. At sige Nej til hans Traktementer falder dog naturligvis ikke Skuespillerne ind, og de hævne sig derfor paa ham ved at have ham lidt tilbedste. Paa Grund af hans Stilling i Aktieselskabet tør de vel ikke ligefrem have Drift med ham; følgende lille Referat vil dog vise, at de ikke ere saa meget bange af sig.

Ved en saadan intim Souper, som Gettinger for nylig gav, var Theatrets første Komiker tilstede som Gjæst, og han er i særlig Grad slem til at binde det trakterende Bestyrelsesmedlem noget paa Ærmet, hvad der falder ham saa meget lettere, som han mener sig berettiget til qua Komiker at føre det mest uindskrænkede Frisprog.

Man var kommen til at tale om de theaterbesøgende Damers hensynsfulde Skik at sidde med de alenhøje Hatte, som berøve de bagved Siddende al Udsigt til Scenen og erstatte denne med en særdeles righoldig Udstilling af Baand, Blonder, Fjer, Flor, Perler, o. s. v., som muligvis kan være særdeles interessant for Modehandlerinder og Kommiser i Konfektionsmagasiner, medens almindelige, dødelige Theatergængere sikkert vilde foretrække at faa et Glimt af Scenen at se blot for af lav Nysgærrighed at erfare, hvad dèr foregaar.

Da det jo var Herreselskab, var man snart enig om at udtale den strængeste Fordømmelsesdom over nævnte Mode, og det vrimlede med skrappe Udtalelser. En vilde have, at Herrene skulde tage Revanche og beholde deres høje Hatte paa i Theatrene; en Anden undrede sig over, at man ikke ligesaa godt kunde raabe Hatten af! til en Dame som til en Herre; en Tredie meddelte, hvorlunde en stadig Theatergjæst havde udtalt, at han maatte holde op at gaa i Theatrene, da han de fire sidste Gange kun havde set tre Hatte og en italiensk Straahat; en Fjerde mente, at der herefter kun kunde sælges Pladser paa andre end første Række til Elever fra Blindeinstitutet, o. s. v., o. s. v.

Den store Komiker havde hidtil forholdt sig taus, men nu gav han sit Bidrag til Konversationen ved at paastaa, at der var noget meget Værre ved Damernes Paaklædning end de omtalte høje Hatte.

Forbausede spurgte de Andre ham, hvad i Alverden det var.

Det var den anden Tilbygning, Damerne anvendte, nemlig Tournuren. Disse Indretninger pressede sig ud under Stoleryggen og optog Pladsen, saa den bagved Siddende ikke havde Rum til sine Ben. Han kjendte flere Tilfælde af Ledevand i Knæerne, som skrev sig fra disse farlige, stenhaarde Tingester, og den nye Epidemi af Ligtorne paa samme Legemer kunde sikkert ogsaa tilskrives disse Gevæxter. Nu var der imidlertid Udsigt til, at der vilde blive udstedt Forbud mod at bære Tournure i Theatrene, da det sidste Ulykkestilfælde naturligvis maatte give Anledning til et saadant Lovbud.

Fra forskjellige Sider strømmede der Forespørgsler ind til ham om, hvad det var for et Ulykkestilfælde.

Havde de ikke hørt, hvad der var passeret den foregaaende Aften? Det var dog mærkeligt! . . . Jo, en ældre, korpulent Dame, der havde forøget sit iforvejen ret anselige Omfang med et større, staalsat Exemplar af en Tournure, havde siddet i Parkettet, og som sædvanlig var Tournuren klemt bagud og fyldte mere end almindeligt op. Dette var nu dobbelt uheldigt, eftersom den Herre, der sad bag hende, havde sin lille Sønnike, en Knægt paa otte-ni Aar med sig. Med største Møje fik Fadereu det arrangeret saadan, at Drengen kunde staa der, presset lige op ad den nævnte Tournure. Under første Akt gik Alt godt; men da en Herre paa Rækken foran for at komme ud i Mellemakten skulde passere den ældre Dame, rykkede hun sig tilbage paa sit Sæde, og med en saadan Kraft, at Staalfjedren i Tournuren blev spændt, som var

det Fjedren paa en Flitsbue. Dette Pres var for meget for den lille Dreng, han havde ikke Modstandskraft nok til at modstaa det uhyre Tryk, og før han fik Tid til at gribe fat i noget, blev han saa at sige knipset bort, idet han med en Fart, som var han skudt ud af en Kanon, foer afsted over den bekymrede Faders Hovede og over de bagved Siddende, der rædselsslagne dukkede sig ned for ikke at blive ramt af det lebendige Projektil, og saa stærk var Farten, at det stakkels Barn ikke standsede, før han faldt ned i Hovedet paa en Spækhøkermadamme i Parterret og slog tre Tænder ind paa hende og fire Ribben ind paa sig selv.

Gettinger mærkede godt, at denne Historie var fabrikeret for at mystificere ham, men han var saa fornuftig at le med, skjønt han i sit Hjerte var oprørt over, at en Skuespiller vovede at drive Spøg med ham, og han bestemte paa staaende Fod, at det skal vare noget, inden han igjen beder den store Komiker til Gilde.

Til Slutning skal det kun bemærkes, at Gettingers Kunstinteresser ingenlunde ere ensidige. Gjæstes f. Ex. hans Theater af en udenlandsk Sangerinde, hæver hans musikalske Sans, der til daglig holder sig til de lettere overkommelige Operettemelodier og Vaudevillesange, sig til det klassiske Repertoires kontrapunktistiske Sfærer; har det Besøg af et fremmed Balletselskab, slaar hans Hjerte *flic-flac* af Henrykkelse over enhver koreografisk Virksomhed; optræder en Klavervirtuos eller blot en Taskenspiller vender hans Sjæl Vejrmøller af Begejstring

for al Slags Haandgymnastik, o. s. v. Ja, saavidt ere hans Kunstinteresser fremskredne, at han til Sommer agter at stille sig i Spidsen for et Aktieselskab til Oprettelse af et nyt Boulevard-Etablissement, for han kan ikke undvære Kunsten i hele den lange Sommerferie.

Carl Møller.

Den Exkommunicerede

eller

Omvendelsens Frugter.

Drama i et Optog.*)

Personerne: { Et Menneske,
Jeg
En Drønnert, (meget velklædt).

FØRSTE SCENE.

(Scenen forestiller et Værelse ikke pralende men net hos Jeg, som sidder hensunken i lige saa dybe som mørke Tanker i Sofaen. Af og til under hele Scenen hører man Spurvene kvidre udenfor Vinduet.)

Jeg (alene). Hm! Altsaa saavidt kom det! Det Kunstnersamfund, som jeg saae op til i min tidligste Ungdom, som jeg tænkte mig som optaget i i mine lykkeligste Drømme, — det er jeg optaget i — — det vil sige jeg er tvunget ind i det mod deres Villie, de anerkjende mig ikke som Medbroder, — de ville end ikke spise med mig. Og det er jo ikke blot dem, det er jo næsten Alle, jeg støder bort med mine fordømte skarpe Udtalelser, med mine aparte pretensjonsfulde Domme, Hvad skal det til? Kan jeg da ikke holde min Kjæft lige saa godt som Andre? — Jo jeg skal holde Kjæft.... Men tier jeg nu pludselig stille, saa troe de, der er noget

---

*) Dette, hidtil utrykte, morsomme Selvforsvar mod de mange, der toge Forargelse af hans vittige, men hvasse Tunge, har Mantzius temmelig sikkert skrevet 1852 i Anledning af sin Udelukkelse fra en af Overskou og Nielsen arrangeret Middag (se 2den Scene).

Kr. Mantzius

i sin Ungkarlelejlighed paa Kvisten ved Nørrevold.

(Efter Carl Blochs Maleri.)

under det, saa troe de jeg taler desto mere med mine journalistiske og literære Bekjendte*) og virker imod dem saa faar jeg Skyld for alle Bladartikler**) . . . . Nej, tale maa jeg, deels derfor og deels fordi jeg kan vist ikke tie stille . . . . Men det maa være paa en anden Maade, det maa organiseres. Lad mig se! Naar han spørger mig om det, saa siger jeg: ja, det er ganske udmærket! — — — — og naar han, — ja men det er sandt, han kan nok ikke lide det, — nej saa siger jeg — — — ja men Død og Pine, hans Kone er nok begejstret for det, — ja saa siger jeg, det er Løgn at jeg har sagt det, — og til hende siger jeg, — ja men forleden Dag sagde jeg til ham og de taler jo tit — nej saa vil jeg sige til ham, at hun — — — — o, jeg Ulykkelige, hvorledes skal jeg vinde mine Medbrødres Agtelse? (kaster sig fortvivlet tilbage i Sofaen.)

ANDEN SCENE.

Mennesket (kommer ind.) Jeg.

Mennesket. Goddag, kjære Ven! — Hvad Pokker fejler Dig, Du ser jo saa fortabt ud som en umage Handske.

Jeg (bliver liggende). Det er jeg ogsaa. Men jeg har selv forskyldt det. Saa som Du ser mig her, sér Du mig udstødt af det menneskelige Samfund.

---

*) Mantzius, der selv var Student, plejede livlig Omgang med Forfatter- og Studenterverdenen, særlig med Hostrup og Schandorph (se Sidstnævntes nylig udkomne »Oplevelser«).

**) M. holdt nok af at polemisere og udfoldede i sin Tid en hel lille literær Virksomhed, dels gjennem Bladartikler, dels gjennem to Brochurer, hvoraf den ene var en meget morsom Satire over en længst forsvunden Recensent (se Brandes: Dansk Skuespilkunst).

Msket. Fy for Satan! Det er inte rart.

Jeg. Du saavelsom Andre have saa tit bebrejdet mig min Fremfusenhed og mine altfor aabne Udtalelser — — — —

Msket. Ja Du er et skrækkeligt uforsigtigt Menneske! Du passer aldrig paa din Fandens Mund.

Jeg. Aa, Du er s'gu ikke et Haar bedre.

Msket. Men jeg er ikke afhængig af Nogen eller Noget. Jeg bryder mig Fanden om Folks Vrøvl. Men Du i din Stilling.

Jeg. Ja, det er Moralen. Ja, ja, har jeg syndet, saa har jeg ogsaa bødet. Hør og beklag mig! Nielsen og Overskou have staaet i Spidsen for et Middagsselskab ved Theatret, — jeg er udelukket —

Msket. Ja det er da snarere af det *u*menneskelige Samfund.

Jeg. Maa jeg frabede mig slige Ytringer i min Stue. Overskou er en Mand, der ikke blot som Digter og forhenværende Skuespiller, ikke blot som objectiv smagfuld og elegant Selskabsbroder, men ogsaa ved sin Stilling som min Øvrighed*) og hans mulige Indflydelse paa min Stilling har Krav ikke blot paa min gode Omtale men ogsaa paa min Tilrettevisning, som Enhver, idet han forglemmer den Pligt, hvilken Gjæstfrihedens hellige Stemme tilhvisker ham, — mulig ikke naar han

*) Overskou var paa den Tid — efter i 1842 at have søgt Afsked som Skuespiller — ansat som Sceneinstruktør ved Det kgl. Theater (1849—58).

har taget Examen Artium, men der er vel andre Dannede —, maa være belavet paa.

Msket. Men, maa jeg spørge — — —

Jeg. Og Nielsen er en Mand, som med sit mageløse Organ og aabne Karakter og mageløse Organ og Begejstring for al god Mad og mageløse Organ — — — —

Msket. Men rider Satan Dig? Hvorfor snakker Du alt det for mig?

Jeg. Du bebrejder mig jo selv min Uforsigtighed i mine Udtalelser.

Msket. Ja, men mellem os! Gjem Du det til Fremmede.

Jeg. Nej Du maa undskylde. Det kan s'gu være svært nok endda. Holder jeg mig ikke i Øvelsen, mens jeg er ved det, saa god Nat Forbedring! (det banker) Kom ind!

TREDIE SCENE.

De forrige. En Drønnert (ind).

En Drønnert. Godmorgen! Undskyld hvis jeg forstyrrer Dem. — — Ak, Hr. Menneske! — Jeg kom for at bede Dem om en uhyre Tjeneste. Jeg vilde saa rasende gjerne bede Dem laane mig »For ti Aar siden«,*) det er et mageløst Stykke.

Jeg (afsides.) Hold Dig stiv, min Dreng! (højt) Ja, det er ypperligt — mesterligt.

Drønnert. Jeg vilde saa uhyre gjerne vide, hvem der har skrevet det, det er saa mageløst interessant at vide.

---

*) Lystspillet »For ti Aar siden« opførtes første Gang paa Det kgl. Theater d. 28de Febr. 1852 og var forfattet af A. Buntzen; da det imidlertid fremkom anonymt, tilskrev man en Tid Carl Bernhard Forfatterskabet (se Overskous Teaterhistorie VI).

Msket. Ja, Død og Pine! Det er det allervigtigste ved et Kunstværk.

Drønnert. Ja, De maa forlage mig. I de Kredse, hvor jeg bevæger mig, tager vi os den Frihed at sætte Pris paa det.

Mske. Jeg tror det gjerne.

Jeg. De maa endelig undskylde mig, men jeg kan virkelig ikke skaffe det, og hvem der har skrevet det veed jeg heller ikke, men jeg skal se at skaffe Dem det at vide, det vil ogsaa interessere mig — det er meget interessant — (tørrer Sveden af Panden.)

Drønnert. Tusind Tak! (afsides). Hvor han er elskværdig idag!

Msket. Jeg har forresten ladt mig sige, at det skal være af Vægteren paa Amalienborg.

Drønnert. Jeg veed virkelig ikke, hvad der giver Dem Anledning til hvergang vi er sammen at komme med Deres Skoser og ironiske Uartigheder.

Msket. Jeg veed saamæn heller ikke, uden det skulde være deraf, at vi aldrig er sammen uden De er med.

Drønnert. Ja, De maa undskylde, at jeg har formegen social Levemaade til at svare Dem, som De fortjener.

Msket. Jo, det skal jeg nok.

Drønnert. Hm. — Hr. Jeg! Jeg mødte Recke og Chiewitz*) hernede. De talte mageløst ivrigt sammen. Gud veed om de ikke skrev paa en Komedie.

---

*) Adolph Recke og Poul Chiewitz skreve i Forening Vaudevillerne »En højere Dannelsesanstalt« (1850) og »For Alvor« (1851).

Msket. Saa skrev de vel paa Fliserne og dyppede i Rendestenen. Jeg har s'gu nok haft en Anelse om, at deres Komedier blev saaledes til.

Drønnert. Jeg taler med Hr. Jeg.

Msket. Gratulerer Hr. Jeg.

Drønnert (noget bleg.) Synes De ikke Hr. Jeg, at der er noget mageløs Friskt og dog tillige Verden, ikke denne sentimentale Forbryderpassiar, men virkelig mageløs interessandt . . . . . Ja for De har ikke ment det før.

Jeg (afsides.) Stiv, hold Dig! (højt.) Jo, det er vist, der er noget Friskt, noget fra Skoven, — fra Gaden*) —

Drønnert. Ja, fra Salonen —

Msket. Eller fra Vandhuset —

Drønnert (dødbleg.) Ja De undskylder, Hr. Jeg, at jeg forlader Dem til De faar bedre Selskab.

Jeg (følger ham til Døren.) Jeg beder Dem undskylde, — det gjør mig ondt — — —

(Drønnert gaar med et højst foragteligt Blik paa Mennesket.)

FJERDE SCENE.

De Forrige uden Drønnert.

Mennesket. Men er Du rasende! Beder Du det Bæst undskylde, at jeg er her. Du er virkelig en oprigtig Ven. Naar Du endda havde faldet mig til Fode og bedet mig i Naade tilgive, at jeg skulde spilde mine Indfald paa saadant et Afskum, hvis urolige Sjæl svæver fra Benklæder til Benklæder, hvis Dumhed kun overgaas

---

*) Chiewitz havde i 1847 udgivet Romanen »Fra Gaden«.

af hans Hovmod, for hvem Idee, Poesi, Kunst ikke gjælder mere, og ikke saa meget, ikke vækker den halve Begejstring som den franske Chargé d'affaires elegante Antræk, — og dog har saadan en Skurk Lov til at tage de hellige Ord i Munden. Nej Du maa forlade mig, her maa Du vælge, enten Drønnerten eller Mennesket, ingen kan tjene to Herrer.

Jeg. Men Kjære! Husk hvad Du sagde: »Du er et skrækkeligt uforsigtigt Menneske. Du passer aldrig paa Din Fandens Mund.«

Msket. Sagde jeg det? — Ja det var noget Vrøvl — — — Aa nej, lad være med den Forsigtighed! — Ja, synes Du da selv om det?

Jeg. Jeg! Jeg befinder mig som efter 20 Mareridt, som en Hest i Seletøj, som en Hund i Lænke. Nej, — hellere boltre om som den vilde Hest, slaar man et Par Skørhoveder itu, saa — — —

Msket. Ja, hør inden Du gaar videre i den Tale, skal vi saa ikke gaae hen og faae os et godt Glas Portvin ovenpaa den Forskrækkelse.

Jeg. Jo nok! (de gaae.)

Tæppet falder langsomt, medens Orkestret spiller »Ach du lieber Augustin!«

Kristian Mantzius.

En liden sandfærdig Beretning om hvorlunde man spillede „Berthas Klavér" uden Klavér.

Kur-Anstaltens Forpagter skulde sørge for de mere eller mindre Brønd-drikkende og badende Gæsters Adspredelse, og han havde troligt forsøgt alt: — Køreture, — Sejlture, — Roture, — Fisketure, — — alle optænkelige »Udsigter« var blevne belønnede med »wunderschøn«, — de smaa, skikkelige Æsler havde travet Benene halvt af Led, og det locale Orkester gjort Tordenskjolds Marstrands-Bedrift rent ud til Skamme. — Saa kom Koncerternes Tid, — men ogsaa den fik Ende, — og saa, — ja — saa var det en yngre Forfatter, der ferierede paa Anstalten, hjalp Forpagteren i hans svare Vaande ved at undfange Idéen: smaa Theater-Forestillinger med Hovedstads-Skuespillere.

Vi blev da halede frem fra vort Stilleben — de faa af os, der nød Ferien i nogenlunde Nærhed — og: »Jeg gider sgu ikke,« — eller: »Jeg er saa nervøs, — trænger

til Hvile,« – o. s. v. besejredes af den elskværdige Forfatters og Arrangørs Overtalelses-Evne. — Kun betingede man sig naturligvis »ikke at lære noget,« — Repertoire-Bøtten maatte vendes, og saaledes kom det ret antikverede« Berthas Klavér« til Hæder og Værdighed, — dét kunde alle, — ligegyldig fra hvilken Theater-Lejr der stævnedes hid. —

»Aa — Frue, — før De begynder med Paaklædningen, vil De saa ikke sé lidt paa, hvorledes jeg har arrangeret Scenen, — —«

— det var den tjenstvillige Forfatter, der Forestillings-Aftenen bad for sit Værk, — —

»synes De ikke, det er meget pænt?«

— Det kom lidt usikkert. — —

»Jo—o; — —«

Nu maa jeg tilstaa, at vore Theatres franske Salon-Interiører sjældent imponerede mig synderligt, — men jeg sendte dog en lille anerkendende Tanke til de Genstande, der paa en kjøbenhavnsk Scene plejede at antyde *crême de la crême* af parisisk Elegance.

»Jo—o, — det er virkelig ret net,« — — jeg saa mig om paa den diminutive Scene — knap saa stor som et »Spisebord til sex« — og prisede i Stilhed at jeg som Indehaver af Berthas Rolle var den eneste, der mødte med Slæb paa Kjolen, — — — »jo—o, det er, — ja — det er vel, som det kan blive.« —

Ja, — vil Fruen bare se her, indskjød Rekvisitkonen svedende af Stolthed, — jeg har faaet mange smukke Ting spurgt op, — de er els inte saa villige til at laane

deres Sager ud, — men — se det her er jo noget extra,« — — »se bare, — men jeg ska' jo svare til'et! —

Jo, — der var mange »smukke Ting«, — Ting det vilde være temmelig forbløffende at støde paa i Fru de Beaumonts Salon, — — særlig udmærkede sig en spinkelbenet Etagères Opstilling, — jeg husker blandt andet en lille Porcellæns-Madonna, som som præsenterede sig i noget, der nærmest lignede Laaget til en oval Miniatur-Torvekurv men vel sagtens var ment som Tempel-Niche, — og forresten var der vel over en halv Snes Genstande af den Slags, man kan frygte at faa i Tilgift ved et større Indkøb i en mindre 50 Øres Bazar, og som plejer at høre uadskilleligt hjemme paa beskedne Fyrretræs-Kommoder med hæklede »Stykker« paa. — — Jo—o, — det var virkelig altsammen rigtig pænt, — »simpelt men net«!

»Men, — Klavéret?!«

»Det kommer, — det kommer, — naturligvis! —»

En Time senere:

»Klavér til Scenen er ikke at opdrive i hele Byen!«

»Hvadbehager?!«

»Men jeg har stillet noget op, der illudérer fuldstændig.

»Naa-da!«

Vi sminkede os rolig videre, — gik saa i Festskrudet op, — — og — — —:

»Synes De ikke, det ligner et Klavér?«

Gud hjælpe, — det lignede alt muligt andet. — — Paa et lille, gult Beværtnings-Bord stod en mindre Kasse, og over de to Genstande var kastet et ældre, grønt Billard-Klæde med Front mod det forhaabentlig godlidende Publikum.

»Det ligner en Symaskine,« var jeg saa uheldig at bemærke, — — den uegennyttige Arrangør saa' ret fornærmet ud.

»De griner af os,« fortvivlede Hr Alberts Fremstiller, — »hvad skal vi gøre?!« »Haabe at Deres Dejlighed og min Hertuginde de Septmont's-Kjole redder Situationen, — véd ikke bedre«.

»Men hvordan i Himlens Navn kan vi »spille« paa dét (Haanligt.)

»Véd ikke, — vèd bare at vi skal!«

»Ja, — De kan sagtens,« — den indtagende Hr. Albert blev næsten uelskværdig af lutter Fortvivlelse, — De har ikke saa meget med det — (stadig haanligt) — at gøre som jeg, — De skal ikke »stemme« det.«

»Nej, men jeg skal begynde.«

»Naa ja, — det er sandt!«

Tæppet op, — Mimi og jeg tog fat, — men trods al mulig Anerkendelse var Publikums Kikkerter dog i stadig undrende Bevægelse hen mod den grønne Genstand, — — og nu var Øjeblikket der, — jeg maatte til det. — — Hr Albert stod plantet i Kulissen næppe et halvt Skridt fra mig med Øjne stive af Rædsel for, hvad der vilde ske, — — — — nu eller aldrig!

»Du drømmerige Lille
Skønt mægtig som kun Faa, — —«

De lo ikke!

Og saa gik han ogsaa løs med Dødsforagt, — og — de lo heller ikke af ham, — hverken da han spillede eller sang, eller »stemmede«, — det sidste besørgedes ovenikøbet ved i Kulissen at dreje en Nøgle rundt i en hæs Smæklaas. —

»Hvor kunde det være, de ikke grinede af os, —« sagde han bagefter. —

Jeg mindedes, at Høedt en Dag fortalte om en Madamme, der mødte op hos ham for at faa sin Datter instrueret, og som paa hans Spørgsmaal: »Tror De nu ogsaa, Deres Datter har Talent?« — — svarede: »Det véd jeg s'gu ikke, om hun har Talang, men »fræk« er Tøsen!« —

Ja, det er dét, det kommer an paa — — undertiden.

Betty Borchsenius. —

Hamlet paa Théâtre Français.

En Notice.

Franskmændene savne de væsentligste Forudsætninger for at kunne goutere Hamlet og i det hele taget de shakespearske Dramer. Det koster deres lette og lyse Temperament alt for megen Overvindelse at fordybe sig i disse alvorlige Sjælemalerier.

Naar Hamlet ikke desto mindre har gjort stor Lykke paa *Théâtre Français*, maa det tilskrives den fremragende Skuespiller *Mounet-Sully*, der med eminent Geni har forstaaet at tilegne sig Titelrollen og at fortolke den for sine Landsmænd ved kunstnerisk at tillempe den efter deres Behov.

Der kan selvfølgelig ikke tvistes om, at *Shakespeares* Værk, literært set, taber ved en saadan tillempet Overføring, om det end kan vinde nok saa meget derved i franske Øjne. Det blev i sin Tid oversat for *Théâtre Français* af *Alexandre Dumas Père* i en poetisk, men saare fri Bearbejdelse; det er denne, som endnu benyttes og som unægtelig danner et ret hensigtssvarende Grundlag for *Mounets* fantasifulde Udførelse. I Modsætning til

Nordens mere raisonnerende og resignerende Fremstillere betoner den varmblodige Franskmand saa godt som udelukkende Hjærtesiden af Hamlets Karakter. Alt det sønderrevne, hjærteknuste i Hamlet forstaar han at give Udtryk; det skjulte, indadvendte faar han derimod kun frem under Vanvidets maaske vel chargerede Maske. Man kan indvende, at det er en for lidenskabelig og

urolig Hamlet, men man vil næppe forlade Theatret uden tilfulde at forstaa, at den franske Presse har udpeget denne Præstation som noget af det genialeste, der længe er bleven ydet paa *Français*.

Som det vil fremgaa af de forudskikkede Bemærkninger, var det Mødet med Gjenfærdet paa Borgvolden og Scenerne med Ophelia, der bleve Aftenens Glandspunkter. Gjenfærdets Fortælling om Brodermordet ledsagede Hamlet med en hjærteskærende Hulken, nu og da afbrudt af dybe Sukke. Hvad der desværre gjorde et Skaar i Nydelsen af *Mounets* mesterlige Spil i denne Scene, var den sælsomme Udførelse, der blev Gjenfærdets Rolle til Del. Det virkede baade forstyrrende og vildledende, naar den manende Aand i Heltepanseret gav sig til ynkeligen at fremlalle sine grufulde Repliker med taarekvalt Stemme. Scenerne med Ophelia forstod den fejrede Elsker at belyse saa klart, at al Tvetydighed forsvandt. Man mærkede, at han her bevægede sig paa sit rette, egentlige Felt, og med Undren saa man dette store lyriske Talent udfolde sin Pragtblomst i Erotikens Solskin. Naar han udbryder:

»Gaa i Kloster!«,

lægger han ingen bitter Sarkasme deri, men skriger det ud af hele sit blødende Hjærte, og idet han senere ved sin Sortie raaber:

»I et Kloster med dig, — gaa!«,

staar Taarerne ham i Øjnene, som skulde han briste i Graad, men i Stedet slaar han en vanvittig Latter op og styrter ud.

Særdeles ejendommelig er den Maade, hvorpaa *Mounet* lader Hamlet te sig under Skuespillet. Medens han ligger med Hovedet i Ophelias Skjød, giver han sig til at lege med hendes Vifte; da Skuespillet saa begynder, bryder han et Par Stænger ind, for gjennem Hullet ubemærket at kunne iagttage sin Farbroder, Kongen. Idet han saaledes holder Viften op for Ansigtet, bugter han sig behændigt hen over Gulvet i Halvmørket, indtil han pludselig rejser sig som en Kæmpeskygge foran den bævende Skurk. Han ledsager Repliken:

»Hvad? — forskrækket af blind Allarm.«

med en skraldende Latter, medens han paa samme Tid ligesom i Vildskab sønderriver Ophelias Vifte og hvirvler Stumperne rundt i Hallen.

Han gjorde — som ovenfor omtalt — meget, maaske lidt for meget, ud af det paatagne Vanvid, dog skal det indrømmes, at den Maade, hvorpaa han tournerede de spøgefulde Repliker, var af stor komisk Virkning. Publikum blev taget med Storm; den store Tragikers Lune magtede den taknemmelige Satire som en Leg. Han var lige uimodstaaelig, hvad enten han, naar han hilste Polonius, satte Baretten forkert paa Hovedet, saa at Fjederen nikkede ham i Øjnene, eller naar han, eftersom Polonius avancerede frem, gjorde højre omkring med Stolen, hvori han sad. Denne forfranskede Hamlet-Type frembyder stor Interesse ikke blot for Landets egne Børn, men, som det viste sig under Udstillingen, ogsaa for Udlændinge. Jeg har endog hørt Englændere udtale, at det var den

bedste Hamlet, de nogensinde havde set, og at *Mounet-Sully* langt overgik den udskregede *Irving*, som efter deres Mening i samme Rolle spillede paa blot og bar Routine.

Iscenesættelsen var prægtig, men ogsaa ejendommelig. Dragterne vare rige og smukke uden dog at være holdte i nogen bestemt Stil. Kongen og Dronningen, der bar et Slags Fantasicostume, mindede stærkt om Ruderkonge og Hjærterdame; de øvrige rollehavende bar Costumer fra det 14de—15de Aarhundrede.

Særlig vellykket var Gjenfærdets Tilsynekomst i Optrinet med Dronningen i tredje Akt. Det tydede baade paa Forstaaelse og Discretion, at Gjenfærdet her, hvor det kun skal opdages af Hamlet og ikke af Moderen, saas igjennem et transparent Gobelinstapet.

Det var rørende for en dansk at lægge Mærke til den Omhu, som man øjensynlig havde anvendt paa at localisere dette Drama, hvis fulde Titel er: Hamlet, Prins af Danmark. Naar Tæppet ruller op for andet Optrin, der i Følge *Shakespeares* Anvisning skal introduceres med »den kongelige Marsch«, bliver man ikke lidt overrasket ved at høre »Kong Kristian stod ved højen Mast«. Denne vor Nationalsangs pompøse Melodi spilles ikke mindre end fire Gange i Stykket: første Gang i 2det Optrin, anden og tredje Gang under den paafølgende Scene paa Skansen og fjerde Gang som Introduction til Duellen i sidste Optrin, der foregaar paa Terassen, ikke som herhjemme ucorrect i Hallen. Man morer sig endvidere med at opdage to kæmpehøje Drabanter med Løvkranse og Knipler i

Hænderne paa hver sin Side af Tronen og at se Kong Claudius og samtlige strage Riddersmænd vandre om med Elefantordenen dinglende i en Guldkjæde om Halsen.

Det ligger nær at indvende mod denne Udførelse af Hamlet, at *Théâtre Français* synes at have lagt for stor Vægt paa ydre Effectmidler. Det er imidlertid *bon sens* i Paris for Øjeblikket at anvende disse overalt, hvor det paa nogen Maade lader sig gjøre. I *Alexandre Dumas Pères* spændende Drama »Henri III. et sa cour«, som under Udstillingen har gjort enorm Lykke, forekommer der saaledes et stormende Optrin, hvor Hertugen af Guise »le balafré« med en Staalhandske klemmer sin Hustru om Armen, indtil hun indvilliger i at skrive et kompromitterende Brev. Idet han slipper sit Tag om hendes Arm, smøger hun Kniplingsmanchetten op og viser en blaasort Ring om Haandleddet ud imod Publikum med de prangende Ord: »Que dirait la noblesse de France, si elle savait que le duc de Guise a meurtri un bras de femme avec un gantelet de chevalier?« et Optrin som stadig modtages med bragende Bifald. Paa Odéon lader man i »Erinnyerne« af *Leconte de l'Isle* Klytemnestra efter Mordet paa Agamemnon træde frem paa Paladsets Tærskel bestænkt med Carmin paa Armene og over hele Gevandtet.

Det er Godtkjøbseffect, som i Øjeblikket er *en vogue*, men den franske Kunst er saa selvstændig og i sig selv saa virkningsfuld, at den magelig kunde undvære den og maaske vilde vinde derved.

Ad. Langsted.

Til

Skuespiller Carl Meyer ved d. kgl. Theater

efter hans 25 Aars Jubilæum d. 1. Novb. 1889.

Den, som lever i Skyggen,
maa fægte saa godt han kan;
den, som fægter i Skyggen,
han strider dog som en Mand! —

Og nu vil jeg sige Dig jævne Ord
og dertil af Hjærtet gode,
Du, som paa Kunstens Alvor tror,
saa sikkert som Nogen det troede:

Du fik ej det rungende Malm i din Røst
— og aldrig Guld i din Lomme,
men ringed ej heller til Publikums Lyst
med Narreværks Bjælderne tomme.

Det Bedste, Du gav, var vel næppe Guld
af ypperst Karat og Stempel,
men tidt var Thalia en Ringere huld
med Kranse og Klap i sit Tempel.

Og brød Du end aldrig helt ud af det Svøb,
som længe kan Frugten gemme:
Du var ej en Orm, som i Støvet krøb
for at kapre de »Velvises« Stemme.

Aldrig dit Navn paa Plakaterne trak
Galleri og Parket tilhuse,
men stolt har Du baaret din luslidte Frak,
som en Arbejdsmand bær' sin Bluse.

Naar Helt og naar Elsker skifter de Ord,
hvorved alle Hjærterne banke,
saa er der jo ogsaa de Meniges Kor
bag Rampens usynlige Skranke!

En saadan »Menig«, som fuldtud tror
paa Kunstens Højhed og Adel:
en saadan Menig er Du, min Bro'r! —
og det uden Frygt og Dadel.

Og slider Du støt i din luslidte Frak
og fægter Du mandigt i Skyggen:

Du kender dog ej til det bitre Krach,
naar Folk vender Storheden Ryggen.

Du kender *en* Gunst, som kun ydedes Faa,
om end den er prist af de Mange:
at elske Naturen i afsides Vraa
og synge den dér sine Sange!

Saa ser jeg Dig, misundt af mangen en Helt,
naar Rampe og Rang ikke skiller,
at synge Dig glad i din Hyttes Telt,
naiv — som Guitarren, Du spiller!

Saa mangen Kunstner, der fægted som Du,
ved Lethes Kyst maatte lande:
Du søgte bestandig — Du søger endnu —
Musikens foryngende Strande.

Den gammeldags, tyske, trohjærtige Sang . . .
nuvel! vi kan smile, vi Kloge:
ved Dig blir der Liv i den harmløse Klang
og Lys i den følsomme Taage.

Og mangen en Fyr, som var kritisk og kras,
og mangen en Skælm, som Du kender,
han følte ved Sangen sig sælsomt tilpas —
ved *den* har Du vundet Dig Venner!

De Venner, de løfter Dig ikke paa Skjold
op over det Maal, som Dig anstaar:
de giver sig harmløst den Stemning ivold,
som Du — Jubilaren — *Du* anslaar!

De takker Dig, Ven, at i Kunsten Du blev
fuldt tro, hvad i »Hytten« Du ejer: —
og en af de Venner fra Fest-Aftnen skrev
post festum de Vers her til Meyer.

Holger Drachmann.

Fra Phisters Kunstnerliv.

Anekdoter og Smaatræk,

fortalte af *Edgar Collin*.

»Havde jeg havt ligesaa meget Talent, som jeg har havt Flid, vilde jeg være bleven en stor Skuespiller.«

Jeg har en Gang hørt Professor Phister udtale disse Ord, og skjøndt de maaske vise for megen Beskedenhed, ligger der dog en stor Sandhed skjult i dem.

Phisters Flid, hans ihærdige og vedholdende Flid har hjulpet ham langt op ad Kunstens Stige, hjulpet ham over Besværligheder og Hindringer, der vilde have afskrækket de fleste Andre.

Det vil muligvis staa klart for En eller Anden, naar han læser de efterstaaende Linier.

For det, der her fortælles, skal ikke være nogen Biografi af den store Kunstner, ikke noget Forsøg paa en Karakteristik af ham og hans Virksomhed; det er kun smaa Træk af hans Kunstnerliv, løsrevne Brudstykker, Anekdoter og Historier, jeg Tid efter anden har hørt og

nedskrevet, hørt af Forskjellige, deriblandt ogsaa Phister selv.

Han er nemlig en Mester i at fortælle Anekdoter, og hans Forraad af dem er uudtømmeligt; det er jo ogsaa baseret paa en Hukommelse, hvis Mage man vist skal lede længe om. Og havde Phister nedskrevet Alt det, han veed at fortælle om Theatret og om de Kunstnere, han har virket sammen med, hvilken Skat vilde det da ikke have været for det kgl. Theaters indre Historie!

Men, sandt nok, adskillige af Historierne vilde rigtignok have tabt deres største Charme ved at læses i Stedet for at høres af Phisters Mund. I mange af dem ligger netop Pointen i det mundtlige Foredrag.

Naar jeg da her efter Opfordring gjenfortæller Et eller Andet af, hvad jeg har hørt om Phisters tidligere Kunstnerliv, vil jeg gaa frem i kronologisk Orden, følge ham paa hans Kunstnerbane fra hans første Optræden, lige til han i 1874 sagde Farvel til Publikum.

* * *

Hvorfor blev Phister Skuespiller? Var det en indre Trang, der med uimodstaaelig Kraft drev ham op paa Scenens Brædder?

Ingenlunde. Sandheden er nok egenlig den, at den tiaarige Ludvig Phister ønskede at komme paa det kgl. Theaters Danseskole, fordi en af hans ældre Kammerater havde fortalt ham, at man ikke der som i »Efterslægten« havde Timer om Eftermiddagen.

Vist er det, at han blev Elev af Theatrets Danseskole fire Dage efter sin tiende Fødselsdag. Det var gamle Antoine Bournonville, som blev hans Lærer.

Dansebørnene nød paa hin Tid ikke synderlig høi Grad af Agtelse. De fleste af dem gik i en graa Dragt, som Theatret vistnok leverede de Uformuende — Slavedragten kaldte man den —, og de bleve hyppig benyttede til at hente Øl og Brændevin til Statister, Korister og Figuranter. Ikke saa med den lille Ludvig Phister.

Han kom fra et velstaaende Hjem, mødte i en kjøn Paaklædning og blev derfor af gamle Bournonville behandlet med en Hensynsfuldhed, der fritog ham for at være Løbedreng for det underordnede Personale. Tilmed var han en flink og flittig Danseelev, saa det var ikke saa underligt, at Balletmesteren havde Meget tilovers for ham, men — en slem Dreng til at gjøre Spilopper var han rigtignok, og gamle Bournonville skal flere end een Gang have været rent fortvivlet over alle de Puds, den lille Galfrands kunde finde paa.

Men at danse lærte Phister, og hvad han her lærte, blev ham til Nytte mangfoldige Gange paa hans senere Løbebane. Havde han monstro kunnet bevæge sig saa let i Henriks og Scapins Kostumer, hvis hans Lemmer ikke vare blevne saa smidige og elegante i deres Bevægelser under den gamle Læremesters Dressur?

Saadan gik det i halvandet Aar. Danseøvelser om Formiddagen, om Aftenen Medvirken i Balletter eller

Skuespil med større Optog. Naar Phister første Gang har betraadt Scenens Brædder, kan ikke sees med Bestemthed; rimeligvis har det været allerede den 29. Mai 1817 som et af Lagerthas Børn i Galeottis Ballet af samme Navn. Saa kom endelig hans første Debut.

Hermed gik det saaledes til.

»Dannerskjalden« — som Rahbek i sit Blomstersprog yndede at kalde Digteren Thomas Thaarup — havde i Aaret 1819 gjort en lille Forandring i sine to nationale Syngespil »Høstgildet« og »Peters Bryllup«, thi efter at vi i 1814 havde mistet Norge, var det ikke mere passende, at to af Personerne, den norske Bonde Tord Halvorsen og hans Søn, den afskedigede Gardist Halvor, optraadte som den danske Konges Undersaatter. Thaarup lavede dem da om til Nybyggeren Didrik fra Alheden og dennes Søn Jakob, og samme Foraar blev det ved en kgl. Resolution bestemt, at Syngespillene skulde opføres til Fordel for Forfatteren.

Det var saagodtsom en hel ny Rollebesætning, der skulde til, og da man blandt Bipersonerne havde Brug for en lille Dreng til at synge et enkelt Vers i »Høstgildet«, maatte man mellem Danseskolens Elever se sig om efter den mest passende til Rollen. Der var egenlig kun to at vælge imellem: Bournonvilles egen Søn August, der ved den 4. Oktober 1815 at spille Erling i »Hakon Jarl« havde lagt et afgjort Deklamationstalent for Dagen, og saa den lille Phister, om hvem man vidste, at han var et lyst Hoved og et livligt Gemyt. Valget faldt da paa

ham; han mødte paa Syngeskolen hos Ludvig Zinck, og Syngemesteren spurgte ham:

»Kan Du synge?«

»Jo, det troer jeg nok.«

»Hvad kan Du?«

»Jeg kan alle de Operaer, der er paa Repertoiret.«

»Saa? Lad os da høre Et eller Andet?«

Og nu sang Drengen med sin friske, omfangsrige Stemme Slutningskoret af første Akt af »De to Dage«, idet han af dette vanskelige Musikstykke først sang Over- og derpaa Understemmen.

»Det var Pokker til godt musikalsk Øre!« mente Zinck, som efter nærmere at have prøvet Drengen erklærede, at han var fuldstændig istand til at synge Bondedrengens Vise i »Høstgildet«.

Ludvig Phister mødte da ved Prøverne, men der gik det ikke rigtig godt. Gamle Thaarup, som var tilstede ved Indstuderingen, hørte Drengen synge, men var ikke fornøiet dermed. Paa den ham egne salvelsesfulde Maade ytrede han gnaven til ham:

»Ja, det er meget godt, at Du kan synge Visen høit og tydelig, men det er ikke nok. Du maa spille lidt Komedie og ikke staa saa stiv som en Pind.«

Det skulde nok komme paa Forestillingsaftenen, mente Drengen lidt frygtsomt, men her paa Prøverne var han lidt undseelig og kunde ikke ret agere for de Andres Skyld.

Paa de øvrige Prøver gik det ikke stort bedre; Thaarup var vranten, naar han saae Drengen staa ganske rolig og synge sit Vers; men saa kom Forestillingsaftenen.

Det var en Lørdag Aften, den 15. Mai 1819. Hele Theatret var propfuldt. Frederik den Sjette tronede i Kongelogen, og Tæppet gik op.

I sjette Scene hører man langt borte Musik fra de hjemkommende Soldater; Bønder af alle Aldere og begge Kjøn komme frem for at modtage dem. Da nu Georg Zinck, som spillede Gardisten Jakob, skulde ind paa Scenen, bad den lille Phister ham om at maatte laane hans Sabel. Zinck saae forundret paa ham, men tog Sablen af og hængte den med det vældige hvide Bandoleer om Halsen paa den Smaa, saa den vældige Dyrendal slæbte henad Gulvet efter ham.

Nu traadte hele Skaren ind paa Scenen, og efterat Koret havde sunget sine Strofer, Faderen og Moderen og Oldingen med sine to Sønner deres faa Verslinier, traadte den lille Ludvig frem foran Lamperækken.

Prægtig saae han ud, som han stod der; frisk og freidig sang han sit Vers:

»Endnu kan jeg kun Ploven kjøre
Og maa i Skole gaa;
Men Landsoldat det vil jeg være
Og Exercitsen lære.
Saa skal jeg engang Værget føre
Og under Fredriks Fane staa,
I Freden skal jeg Ploven kjøre,
I Feide Danmarks Fjender slaa.«

Da han kom til den ottende og sidste Verslinie, trak han med stort Besvær Sablen ud af Skeden og sang med Begeistring den sidste Strofe op til Kongelogen.

Det var Skik dengang i Theatret, at Ingen klappede, førend Kongen havde givet sit Bifald tilkjende, men her maatte Etiketten vige for Jubelen.

Oppe fra Galleriet lød pludselig en vældig Bas:

»Det var da Pokker til Dreng!«

Og i samme Øieblik rungede den overfyldte Tilskuerplads af en mægtig Bifaldssalve, som blev stærkere og stærkere og truede med aldrig at faae Ende, da Georg Zinck tog den lille Dreng op paa sin Arm og kyssede ham.

Den Aften tog man mulig den Beslutning, at Ludvig Phister skulde forlade Terpsikore for at hellige sig Thalias Tjeneste.

Vist er det ialtfald, at han fra nu af fik en Instruktør, og nogen bedre kunde han neppe have faaet end Lindgreen. Den store Komiker kjendte kun een Vei at gaa ved Instruktionen: den at lade sine Elever spille Holberg. Phister maatte lære den ene holbergske Rolle efter den anden, og nu begyndte hans Læreaar, mange i Tallet, men ikke spildte. Blandt mange andre maatte Phister ogsaa lære Henrik i »Maskeraden».

»Du skal lære Rollen ikke saadan, at Du kan den nu,« sagde Lindgreen til ham, »men saadan, at naar jeg kommer til Dig om to til tre Aar og hører Dig i den, saa skal Du kunne den paa Dine Fingre fra Ende til anden.«

Og saaledes blev Holberg »terpet« ind i Phister. Der er nu muligvis dem, som mene, at denne Fremgangsmaade var forkert, og at Lindgreen vel er gaaet igjen i Phister, som man har sagt, at Phister gik igjen i Olaf Poulsen. Men ret beseet turde Lindgreen have havt Ret; ganske vist har Eleven spillet Rollen efter samme Skabelon som Læreren, men var det ikke nødvendigt? Paa hvilken anden Maade kunde vel Traditionen have været holdt vedlige? Den Unge spillede Rollen skabelonmæssig i Begyndelsen, men efterhaanden fyldte han denne Skabelon, dette kunstneriske Skelet — om jeg maa kalde det saaledes — med sin egen Personlighed og blev sig selv, kun at han bibeholdt den engang vedtagne Form i Hovedtrækkene.

Men det gik langsomt opad Kunstens Rangstige i hine Tider; man sprang ikke som nu i en Fart ind i et stort Repertoire. Der var saa mange store Kunstnere ved Theatret, at de smaa maatte nøies med Smulerne, som faldt fra de andres Bord, og Aarene fra 1819 til 1825 hengik, uden at Phister fik Lov til at forsøge sig i noget Større.

Have disse Aar været ham unyttige ved Theatret? Jeg troer det ikke. For det Første fik han en Mængde Smaaroller, der alle bidrog til at gjøre ham hjemme paa Scenen, og dernæst havde han jo Gavn af Lindgreens stadige, solide Instruktion, ligesom han havde Leilighed til Aften efter Aften at se de store Komikere og lære af dem.

Først i 1825 kom han til at træde frem i en større Rolle, ovenikjøbet i en holbergsk, nemlig som Peer Nielsen i »Den pantsatte Bondedreng«, men da havde han allerede spillet et halvt Hundrede forskjellige Drenge, Pager, Lakaier osv. osv. At han har spillet den pantsatte Bondedreng med god og sund Komik, derom er der vel neppe Tvivl. Han har vel ogsaa faaet Roes og Anerkjendelse for den fra mange Sider, men dog ikke fra den, hvor han helst vilde høre dem, thi da han spurgte sin Læremester, hvorledes han havde spillet, skal Lindgreen, efter hvad Sagnet fortæller, kun have svaret: »Skidt, min Dreng!«

Saa galt har det naturligvis ikke været, og den gamle Komiker har vel egenlig kun paa sin sædvanlige djærve Maade villet betone, at der endnu manglede Adskilligt, og at Phister havde Meget tilbage at lære.

Og saaledes har den nittenaarige Skuespiller virkelig ogsaa opfattet det. Han indsaae godt, at hans Læreaar langtfra vare forbi, og han arbeidede og arbeidede med ufortrøden Iver. Roller fik han nok af — i 1826 udførte han saaledes ikke mindre end 39 nye Roller —, men med Undtagelse af Peer i »Hververne« (13. Oktober 1826) laa de kun daarlig for ham og vare for Størstedelen Ubetydeligheder. I Repertoiret i Heibergs »Flyvende Post« træffer man i disse Aar endnu stadig paa: »En Tjener . . . Hr. Phister«, osv. Vel brugte man ikke længere ved Theatret den Skik at benævne de fra Dansen avancerede Skuespillere ved Fornavn, som man i Aarene 1790—1810

fordetmeste gjorde ved Skuespilleren Jean Pio, der paa Plakaterne næsten altid benævnes »Hr. Jean«; men det er ikke usædvanligt paa Plakaterne fra Phisters første Theateraar at se ham nævnet som »Fister«.

Ikke saameget sit deciderede Talent som sin smukke Sangstemme kunde den unge Kunstner egenlig takke for, at han endelig traadte frem fra den beskedne Plads, paa hvilken han hidtil havde virket.

Mangel »paa nogen Bedres Havelse« skaffede ham i Mai 1827 et saa betydeligt Sangparti som Leporellos i »Don Juan«, og han frapperede her ikke blot ved sit ægte musikalske Talent, men tillige ved sit dramatiske Spil. Samme Aar bragte ham Claus i »Barselstuen« og Henrik i »Kong Salomon og Jørgen Hattemager«, i hvilken sidste Vaudeville han Aaret iforveien havde virket som »En Opvarter«.

I 1828 fik han en Sangrolle, i hvilken han glimrede mange Aar igjennem, nemlig Johan i »Ungdom og Galskab«. Hans Foredrag af Sangen »Til Jyllands Kyst afsted jeg drager« mindes endnu af gamle Theatergængere som noget af det Fortrinligste, hvad dramatisk Sangkunst angaaer. Men længe efter den Tid finder man ham endnu i Tjenerroller, som »Første Herre« i »Recensenten og Dyret« o. L. — Det havde man Raad til paa hin Tid!

Troels i »Barselstuen« skriver sig fra 1830; dengang havde Phister allerede spillet 190 Roller — bl. A. den mageløse Fredsdommer Mac-Irton i »Hvide Dame« —, og i samme Aar fik han endnu to store Syngepartier, stadig

fordi han kunde, hvad ingen Anden formaaede. »Den Stumme i Portici« var indstuderet og skulde til at gaa for første Gang, da Cetti, som skulde synge Pietro, pludselig blev syg. Direktionen var i svarlig Vaande for at finde en Afløser; Stykket skulde frem, og saa maatte Phister redde den ud af Forlegenheden.

I utrolig kort Tid — et Par Døgn, troer jeg — lærte han det store og vanskelige Parti, og laa det mulig fra Sangens Side noget over hans Kræfter, vidste han dog ved den første Opførelse, den 22. Mai, at lægge en saadan Kraft og Energi i Fremstillingen, at hans Præstation langt overgik, hvad man havde ventet af Cetti.

Paa lignende Maade i »Barberen i Sevilla«. Rossinis Syngestykke var en Aften ansat til Opførelse, da Baziles Fremstiller — jeg husker ikke i Øieblikket, hvem det var — sendte en Sygemelding. Her vare gode Raad dyre. Saa meldte Phister sig til Tjeneste, fortæller Historien. Partiet havde han aldrig sunget før, men hørt det saa tidt, at han med sit ualmindelig fine og sikre musikalske Øre var vis paa at kunne det fra Begyndelse til Ende. Man gik ind paa hans vovelige Tilbud, men dristede sig ikke til at tale derom til Frydendahl, som sang Bartholo, thi man vidste godt, at den gamle Kunstner vilde have vægret sig ved at være med til et saadant Vovestykke.

Saa tog Syngestykket da sin Begyndelse, og idet Frydendahl saae den ham ubekjendte Don Bazile komme ind med sine sledske, ydmyge Skridt, blev han jo nok i høieste Grad forbauset, men maatte finde sig i, hvad der

ikke kunde være anderledes. Og da Phister saa begyndte paa Bagtalelses-Arien, tog Doktor Bartholo en Stol, satte sig overskrævs paa den og hørte ganske rolig til. Neppe var Phister færdig, før Frydendahl udbrød:

»Det maa jeg sige, Han forstaaer sine Sager perfekt!«

Og Repliken passede lige saa godt, som den var sand. Der har været mange Sangere rundt om i Verden, som have sunget Rossinis berømte Arie med langt større Stemme; men der er neppe nogen, der i dramatisk Henseende har skabt et saadant Mesterværk ud af den, som Phister gjorde. Lige til sine sidste Tider, hvor Stemmemidlerne omtrent vare borte, var Phister uforlignelig i denne Rolle. — Aaret 1830 endte for ham med Ledermann i »Recensenten og Dyret« og Mads i »Kjærlighed uden Strømper«.

Der var arbeidet haardt i disse Aar, men Arbeidet faldt Phister usædvanlig let; han havde jo blandt Andet den uforlignelige Hukommelse til sin Raadighed. Samtidig fik han gode Stunder til at føre et muntert Liv, og noget Hængehoved blev han ikke. I Sommermaanederne holdt han altid Ridehest, og det er bekjendt nok, at Christian Schmidt, Kasinos senere saa høilig beundrede Bonvivant, i sine Drengeaar gjorde Tjeneste som hans Rideknægt. Naar Sommeren saa var forbi, solgte Phister igjen Hesten. Til denne Holden Hest knytter der sig en ganske morsom Historie, som jeg har af Phisters egen Mund.

Det havde længe været hans Ønske at have et Ridetegn til Volden, men et saadant var ikke til at erholde undtagen igjennem »Gubernøren«, den gamle Landgreve

Wilhelm af Hessen. Phister klædte sig derfor en Dag *en gala* og lod sig kjøre ud til Prins Wilhelms Palæ paa Amalienborg. Da han efter at være meldt kom ind til Landgreven, sagde denne til ham:

»Goddag, Hr. Phister, hvormed kan jeg være Dem til Tjeneste?«

Phister bad nu ærbødigst om, at han som en stor Elsker af at ride maatte erholde Tilladelse til at ride paa Volden, men Landgreven viiste ham da en tyk Bog med de Ord:

»Se her; hele denne Bog er fuld af Navne paa fornemme og høiadelige Herrer, som forgjæves har ansøgt mig om at faae Ridetegn til Volden, og De kan nok begribe, at naar jeg har maattet nægte alle disse Excellencer og Kammerherrer denne Tilladelse, kan jeg ikke give Dem den.«

Hermed var Audiensen forbi, og Phister vilde lige til at trække sig tilbage, da den gamle Landgreve med Et bad ham vente et Øieblik, gik hen til sit Bogskab, udtog første Bind af Foersoms Oversættelse af Shakspeare og tilføiede:

»Jeg kommer til at tænke paa, hvad Hamlet siger til Polonius:

»Lad Skuespillerne blive godt pleiede og behandlede, thi de er Tidens korte Indhold og Aarbøger. I vilde være bedre faren ved at have en slet Gravskrift efter Jeres Død end Skuespillernes ilde Omtale, mens I lever!«

Med disse Ord og et fint Smil om Munden skrev den gamle Landgreve sit Navn paa en Blanket og sagde: »Vær saa god, Hr. Phister; her er Ridetegnet!«

Det var nok ogsaa i disse Aar, at Skuespilleren spiste ved sluttet Bord til Middag hos Madam Tømmerbye paa første Sal paa Hjørnet af Pilestræde og Sværtegade. Der samledes mange opvakte og livlige Hoveder om dette Middagsbord, og at Phister ikke var den ringeste til at bringe Liv i Samtalen, derom kunne de faa, der endnu leve af hans Bordfæller fra hin Tid, fortælle Mangt og Meget. Selve Eiendommen gik forøvrigt under Navnet »Fyrtøiet«; i Kjælderen boede nemlig Vintapper Staal, i Stuen Boghandler Steen, og Svampene fandt man nok af blandt Vintapperens siddende Gjæster.

Henrik i »Maskeraden«, maaske den vanskeligste af alle Holbergs Henriker, var den anden Rolle, der blev Phister tildelt i Aaret 1831. Og med hvilken Virtuositet spillede han ikke denne Henrik, hvor uforlignelig agerede han ikke, naar han plæderede sin Herres og sin egen Sag! Troer man, at hans Efterfølger kunde spille den saa glimrende, som Tilfældet er, naar han ikke havde havt en Læremester som Phister, og troer man, Phister havde været saa stor, naar han ikke havde gaaet i Skole hos Lindgreen, og denne ikke gjennem Gjelstrup havde fulgt den fra Henrik Wegener nedarvede Tradition? Men Phister havde maaske ogsaa spillet Henrik-Rollerne over et Par hundrede Gange for sin Læremester, før han kom til at spille dem for Publikum.

Til Aaret 32 hører ogsaa Niels i »Kjøge Huskors«, en af de Roller, hvori han først fik Leilighed til at vise sin eminente Dygtighed i at tale Dialekt. Det er ogsaa her hans fine musikalske Øre, der har været ham til uvurderlig Nytte, saa at han, hvor han har været, hjemme eller ude, strax har kunnet opfatte Særpræget ved hver enkelt Dialekt, han har hørt. Derfor har han ogsaa paa sit private Repertoire et Mesterstykke, som han kalder »Reise gjennem Danmark«: medens han fortæller Et eller Andet, skifter han efterhaanden Dialekt, og man kan høre, ikke blot naar han er paa Sjælland og naar paa Fyen eller i Jylland, men tillige, om han taler i en nord-, mellem- eller sydfyensk Dialekt. Det er et enestaaende Kunststykke, som ingen Anden nogensinde har kunnet gjøre ham efter, og et af de første Udslag af denne hans eminente Færdighed bevirkede da ogsaa, at J. L. Heiberg lavede ham et Bravurnumer, hvori han som Niels fra »Kjøge Huskors« fortæller efter sin Opfattelse Indholdet af »Den Stumme i Portici«.

En af Phisters morsomste Smaafigurer skriver sig fra 1833. Heiberg havde indleveret »De Danske i Paris« til Theatret, og Phister var selvskreven til at spille Mikkel. Saa kunde han ikke rigtig komme paa det Rene med, hvordan han skulde tage Rollen, og gik netop frem og tilbage i sin Stue og spekulerede derpaa, da det med Et ringede. Han gik hen og lukkede op. Udenfor stod Mikkel lyslevende. Det var Major Pechlins Oppasser, der skulde invitere Hr. Phister hjem til L'hombre

hos Majoren; og da Karlen havde taget Afsked ved paa militær Vis med den høire Haand at tage til Huen og lægge den venstre paa Patrontasken paa Ryggen, idet han snurrede sig rundt paa Hælen, havde Kunstneren fundet, hvad han søgte. Mikkel gjorde mageløs Lykke paa Scenen, og man forstaaer saa godt, at Overskou har Ret, naar han skriver, at Phisters Bondekarl i al sin pudserlige Klodsethed havde en egen Gratie og Elskelighed.

Til samme Aar som Mikkel høre ogsaa Barberen i »Den Stundesløse« og Klatterup i »Recensenten og Dyret«.

Efterat Phister i 1834 med mageløs Humor havde spillet Menneskevennen Dangle i »En Fødselsdag i Slutteriet«, tilfaldt i Slutningen af Aaret Italieneren Cantarellis Rolle i »Klerkevænget« ham. Man har talt saa meget om, at Phister i den eller den Rolle skulde have kopieret den eller den Personlighed. Han har — saa vidt jeg veed — kun en eneste Gang i sit Liv bragt levende Mand paa Scenen, men det var med Vedkommendes egen Tilladelse, og det var kun Dialekten, han benyttede. Hermed forholder det sig saaledes.

Han havde i hele sit Liv kun hørt et eneste Menneske tale Italiensk, og det var Siboni, men efter ham kunde han ogsaa tale saaledes, at det ikke var muligt at skjelne mellem deres Talestemmer. Ja, saa fuldstændig kunde Phister kopiere den italienske Sangers og Syngelærers Mæle, at selv Fru Siboni ikke skal have været i Stand til at afgjøre, om det var hendes egen Mand eller Phister, der talte bag et Skjærmbrædt. Da Siboni hørte

Phisters Færdighed i denne Retning, blev han saa begeistret derover, at han strax var villig til at lade sit Mæle kopiere paa Scenen af ham.

Ved Generalprøven paa »Klerkevænget« forefaldt der iøvrigt et pudsigt Optrin. Madam Nielsen og Jfr. Zrza, der stod paa Scenen som Dronning Marguerite og Grevinde Isabella, skulde nemlig midt i deres Scene afbrydes ved, at Italieneren Cantarelli ude i Kulissen havde at skrige: »Raab ikke saa høit; De forstyrrer det Hele!« Da Phister nu ude i Kulissen udraabte sine Ord med Sibonis Røst, troede Chefen, Kammerherre Holstein, som overværede Prøven nede fra Parkettet, at Syngemesteren

kaldte nogle Urolige til Orden, og derfor reiste Kammerherren sig og skreg op til Scenen:

»Nei, De maa være rolige deroppe og ikke forstyrre Prøven!«

Chefen havde iøvrigt i Forveien givet Frederik den Sjette Underretning om, at det var med Sibonis Tilladelse, Phister kopierede ham, og hele Hoffet og Beaumonden, der overværede den første Opførelse af »Klerkevænget«, morede sig kostelig over Skuespillerens naturtro Kopi af den forgudede Italieners Mæle.

I 1835 fik Phister atter et Glansnumer, hvori han kunde glimre som Deklamator, idet J. L. Heiberg skrev »Anskuelsen om Axel og Valborg«, hvilken Kunstneren igjen fremsagde i den sjællandske Bondekarls Skikkelse fra »Kjøge Huskors«.

Men en endnu bedre og taknemligere Opgave fik Phister Aaret efter at løse af Heiberg. Den 1. Juni gik »Nei« for første Gang over Brædderne. Allerede ved sin Indtræden i det prægtige Grenaa-Kostume modtoges Klokker Link med Bifald, men dette steg til Jubel, da han trak den gammeldags Spidskjole af for at laane Kandidatens og fremviiste sin mageløse, paa Ryggen sammensnørede Vest.

Ti Dage efter sin Optræden som den Grenaa-Klokker fik Phister atter Leilighed til at feire en Triumf.

Overskou havde nemlig i Forening med Arnesen i Foraaret gjort »Capriciosa«, den første Folkekomedie paa det kgl. Theater, saa omtrent færdig. Kun Slutnings-

sangen manglede, og det lod til at trække i Langdrag med at faae den fra Digterens Haand. Phister var i høieste Grad opsat paa at komme til at spille Peter Kaninstok, og han anvendte derfor et probat Middel til at faae Sangen fra Forfatteren.

En Søndag Formiddag gav han en splendid Frokost i sit Hjem — jeg troer, det var i Vingaardsstræde —; Overskou og endel andre Kammerater svælgede i Østers og Champagne, men neppe var Frokosten færdig, før Phister med sine Venner styrtede ud af Stuen og lod Overskou blive tilbage. Denne vilde følge efter, men Døren var lukket i Laas.

»Der staaer Mad og Drikke i Mængde paa Bordet; gjør Dig nu tilgode med Varerne og lav Slutningssangen til »Capriciosa« færdig; før Du har gjort det, kommer Du ikke ud!« raabte Phister til ham.

Der hjalp ingen Parlamenteren, og Overskou satte sig til at skrive, medens Phister med sine øvrige Gjæster gik ud og besøgte en Ven paa Frederiks Hospital. Da de lidt efter Middag kom igjen ind i Vingaardsstræde, viiste Overskou sig ved Vinduet og svingede med et Papir. Slutningssangen var færdig, og han blev atter sat paa fri Fod.

Den 11. Juni 1836 gik »Capriciosa« for første Gang, og Phister gjorde stormende Furore som den livsfriske Nybodersknøs. Man har fortalt, at Kunstneren gav en fri Kopi af en dansk Sømand — Carl Amundsen heed han vistnok —, som paa den Tid, iført sort Fløils Frakke

og et Par omfangsrige hvide Sømandsbenklæder gjorde endel Opsigt her i Kjøbenhavn ved sin flotte Optræden og store Rundhaandethed. Fortællingen er dog neppe rigtig; i ethvert Tilfælde lignede Phister ham ikke i Kostumet, der var det, som dengang brugtes af enhver ung Sømand, der havde taget Styrmandsexamen.

Den uforlignelige Henrik i »Henrik og Pernille« skriver sig fra 1837. Den 1. Januar det følgende Aar var det halvhundrede Aar siden, at Lindgreen var bleven ansat som Elev ved det kgl. Theater. Den gamle Komiker gik nu i sit 68. Aar, og Hukommelsen begyndte at svigte ham lidt, saa at han kun med Besvær lærte nye Roller. Derfor besluttede man ogsaa til hans Jubelfest at opføre Mortons »Den hjemkomne Nabob«, hvori han havde spillet Skræderen Rapid med stor Bravour lige fra Stykkets Fremkomst i 1811.

Phister kom op til sin gamle Læremester for at høre, om han vilde spille i Stykket, men Lindgreen erklærede, at den Komedie kjendte han ikke, endskjøndt han dog havde spillet 31 Gange i den.

»Kan Instruktøren ikke huske den?« spurgte da Phister; »Kan De ikke huske: »I Galop, Fatter, i Galop!«

»I Galop, Fatter, i Galop!« udbrød den gamle Kunstner, hvem Stykket og hele Rollen pludselig stod klart for Øie, da han hørte den bekjendte Replik, hvormed Skrædersvenden Dick Rapid trækker sin gamle Fader ind paa Scenen.

Da Phister saa paa Forestillingsaftenen kom trækkende ind med Lindgreen og raabte: »I Galop, Fatter, i Galop! Hvad jeg kan, har jeg lært af Jer!« brød der en ubeskrivelig Jubel løs. Aaret i Forveien havde Phister været udenlands og i London seet den yngre Kean som Charles i »Bagtalelsens Skole« iført et aldeles glimrende Kostume. Dette havde Phister lagt sig bag Øre, og da Dick Rapid i »Den hjemkomne Nabob« fortæller, at hans Klæder skrive sig fra den dyreste Skræder i London, havde Phister til denne Rolle selv bekostet sig en Dragt, der ved sin Elegance vel forbausede Publikum, men ogsaa kostede ham selv saa Betydeligt, at han alene maatte give 37 Rigsdaler hos Loria for Guldbroderiet paa Vesten.

I samme Aar tog Phister efter Carl Winsløw Klisters Rolle i »De Uadskillelige« i Arv. Malle spilledes som tidligere af Jomfru Jørgensen.

Den store Kunstnerinde havde fra første Færd seet, hvilke rige Evner der laa skjulte hos den lille Balletdreng, thi Andet var han ikke, da den unge Pige allerede stod høit paa Kunstens Rangstige. Det var da ogsaa et fuldstændig moderligt Forhold, hvori hun stod til Phister. Hun tiltalte ham bestandig med »Han«, og han kaldte hende aldrig Andet end »Tante Jette«. Hun elskede at spille med ham, thi han delte jo hendes Veneration for Holberg og var med hende enig i, at den holbergske Komedie er den bedste Skole for enhver dansk dramatisk Kunstner. Derfor var hun ham god og kunde

more sig over alle de Løier, han fandt paa. Og Løier fandt han da ogsaa paa i »De Uadskillelige«.

Man skulde til at synge Slutningsverset, og idet de Spillende traadte frem for Lamperækken, hviskede Phister den gamle Pige i Øret:

»Tante Jette, læg sit Hoved paa min Skulder!«

Uden at ane Uraad gjorde Jomfru Jørgensen det, men i samme Nu gav Phister hende et ordenligt Trykkys paa Munden, og hele Tilskuerpladsen brast i en livlig Latter.

»Er Han gal?« hviskede Jomfru Jørgensen ham i Øret. »Hvor tør Han understaa sig til Sligt? Jeg klager til Direktionen!«

»Det gjør Tante Jette ikke«, gav Phister hviskende til Svar; »Hun er egenlig ganske glad over, at jeg gjorde det, for det smagte godt!«

Den store Kunstnerinde lo, og dermed var hun afvæbnet.

Der knytter sig iøvrigt til »De Uadskillelige« en anden Phister-Historie, som passende kan fortælles her, skjøndt den falder langt senere i Tiden.

Phister har altid været en loyal Borger og meget konservativ Natur; intet Under derfor, at han i de bevægede Dage i 1864 meldte sig ind i »Augustforeningen«. Da saa dennes Medlemsliste var bleven offenliggjort, maatte adskillige af Medlemmerne høre ilde, og navnlig var Erik Bøgh slem ved dem i en Feuilleton-Artikel i »Folkets Avis«. Af Skuespillere var det blot Harald Paetz, det gik ud over, thi om Phister hed det kun i Ar-

tiklen, at den geniale Komiker ikke kunde forsvare Andet end at melde sig ind i et Selskab, hvor der fandtes et saa rigt Felt for ham til at studere komiske Personligheder. Phister slap dog ikke helt for Ubehageligheder. Ved Julefesten i »Studenterforeningen« var der nemlig blandt Gevinsterne et Portræt af Kunstneren, og med dette fulgte følgende Devise:

»Før gik han med Hummer som Klister,
Nu gaaer han med Krebs som Phister.«

Verset blev forøvrigt aftrykt i »Dagbladet«, og til dets rette Forstaaelse behøver det mulig allerede nu at anføres, at Krebs som den daværende Redaktør af »Berlingske Tidende« var et meget udpræget Medlem af den omtalte Forening.

Da Scribes og Aubers Syngestykke »Eventyret paa Maskeraden« — der *in parenthesi* ikke i Begyndelsen maatte hedde »Den sorte Domino«, fordi Holstein som Chef frygtede for, at Hoffet deri vilde se en Hentydning til, at Grevinde Dannemand kort Tid iforveien havde gjort stor Opsigt paa en Maskerade ved at vise sig som »Nattens Dronning« — kom frem i 1839, og da Phister i anden Akt viiste sig paa Scenen, hilsedes han af en rungende Latter, der ikke saameget skyldtes hans fortræffelige Spil som Gil Perez, men snarere det Atribut, han slæbte paa, nemlig Madspanden. Den forhenværende Tenorist og daværende Hofinspektør Schønberg havde nemlig opnaaet en vis Celebritet paa Grund af et Monstrum af

en Madspand, han benyttede i sin Charge. Phister havde ladet sig lave et nøiagtigt Sidestykke til den, og derfor lo Tilskuerne saa hjertelig, da de fik Øie paa Schønbergs Madspand, som den lille Gil Perez med Nød og neppe kunde slæbe afsted. Den er i Brug den Dag idag, naar »Den sorte Domino« gives.

Til dette Syngestykke knytter der sig endnu en lille Historie. Phister har ikke blot bestandig været ualmindelig flittig, men tillige i en sjelden Grad punktlig og paapasselig i Tjenesten. Ingen Skuespiller paa det kgl. Theater har spillet saa ofte og saa mange Roller som han, og dog kan man tælle de Gange, da han formedelst Sygdom eller af andre Grunde har været Aarsag til rød Plakat. En Gang var det dog nær skeet mod hans Villie. Med Michael Drewsen og flere Andre havde han været til en munter Middag paa Skydebanen, da der efter dens Slutning kom Ilbud ud til ham, at Forestillingen var forandret, og at han skulde spille i »Den sorte Domino«. Stærkt echaufferet kjørte han til Theatret, blev i en Fart omklædt og traadte ind paa Scenen. Da han var færdig med det ene Vers i sin Sang, hviskede Eisen fra Suflørkassen til ham:

»Det var andet Vers; lad os saa faae første«.

Phister sang det og spillede saa Rollen tilende uden videre Hændelser. Men da Stykket var forbi, kom en af Direktionen — det var vistnok Kirstein — op til ham og takkede ham: »Han havde aldrig spillet Gil Perez saa fuldendt som iaften!«

Vi springe Aaret 1841 — i hvilket han spillede Scapin — over for at komme til 1843, der bragte ham Oldfux i »Den Stundesløse«. C. St. A. Bille har givet en meget malende Skildring af Phister i denne hans Glansrolle, og til den vil jeg henvise Enhver, der vil vide Besked om, hvordan hans Oldfux var. Men hvilket Arbeide kostede det ikke ogsaa Skuespilleren, før han naaede dette store Resultat! De Færreste have nogen Anelse om, hvormange Nætter Phister er gaaet frem og tilbage paa sit Stuegulv for at lære de to berømte Remser, ikke blot for at lære dem udenad — thi her hjalp hans enestaaende Hukommelse ham let over Vanskelighederne — men for at kunne sige dem mundret, sige dem saaledes, at Munden ikke slog Klik en eneste Gang, sige dem endelig saaledes, at der kom de rette Betoninger saavel paa de forskjellige Universitetsnavne som paa de »ueber funftzig Collegia *tam privata quam privatissima*«, Oldfux har holdt. Tusinde og atter tusinde Gange, uden Overdrivelse, har Phister remset Ordene op, før han dristede sig til at møde frem paa Scenen, men saa kunde han dem da tilsidst ogsaa saaledes, at en Snublen i dem var ham en Umulighed. »Man kunde vække mig op fra de Døde« — har han engang bemærket — »og nævne for mig Begyndelsen af Remsen: Ihro Gnaden können selbst begreiffen, dasz einer, der zu Wittenberg, Halmstad . . . saa er jeg vis paa, at jeg vilde fortsætte: Franckfurt, Prag, Leiptzig, Rostock osv.«

Derfor har Phister ogsaa engang feiret en aparte Triumf som Oldfux. I Begyndelsen af Fyrrerne kom et østerrigsk Krigsskib paa Rheden, og Officererne vare en Aften i Theatret for at se en af Bournonvilles Balletter. De havde Plads paa første Bænk i Parkettet og halvsov under Opførelsen af »Den Stundesløse«. Paa engang spidsede de Øren og løftede Hovederne iveiret. Oldfux var kommen ind paa Scenen med Repliken: »Um Verzeihung, gnädiger Herr! dasz ich die Freyheit nehme einzugehen!« Det var et Sprog, Østerrigerne forstod. De smilede over den pudsige Figur, Smilet gik over til Latter, og da Phister saa begyndte paa sine Remser, steg Latteren til formelige Brøl, medens Officererne under deres Paroxysme af Munterhed hamrede som Vanvittige paa det læderbetrukne Rækværk, der skilte dem fra Orkestret. Hele Huset blev smittet af denne Munterhed, der bedre end det meste Andet sagde Kunstneren, hvor fuldendt hans Præstation maatte være.

At Phister ikke uden sit eminente Talent kunde have spillet Oldfux saa mesterligt, er sikkert og vist; men sandt er det ogsaa, at Talentet ikke havde været tilstrækkeligt' var det ikke blevet sekunderet og støttet af den mageløse Flid. Denne Side ved sin Virksomhed har han selv pointeret saa stærkt og ikke med Urette. Derfor husker jeg ogsaa paa, at jeg under Aaret 1832 har glemt at anføre et Træk, der bærer godt Vidne om hans Samvittighedsfuldhed, naar det gjaldt at indstudere en ny Rolle.

Man havde tildelt ham Henrik i »Det lykkelige Skibbrud«, og heri er der som bekjendt en Scene, hvor Henrik udklædt som hollandsk Matros kommer ind og melder Jeronimus, at hans Fartøi er forlist. Hvad gjorde saa Phister? Han søgte ned paa en Kneipe i Nyhavn, hvor de hollandske Kaptainer pleiede at komme, og her sad han Aften efter Aften stilfærdig med sit Glas foran sig og lyttede til, medens Hollænderne ved deres Kridtpiber og Genever pratede om Løst og Fast. Her lurede han dem Jargonen af og kunde, da han kom paa Scenen, tale Hollandsk saa deilig drævende som nogen indfødt Amsterdammer. Hvormange af vor Tids Kunstnere gjøre sig den Uleilighed at foretage den Slags Studier efter Naturen?

Jeg bliver nødt til at springe en Masse af Phisters betydeligere Roller forbi, ellers kommer jeg langt ud over den Plads, der er tilstaaet mig i Kalenderen. Jeg kan ikke dvæle ved Peer Qvit i »Pak«, hvor han med Urette fik Skyld for at kopiere en i 1844 bekjendt kjøbenhavnsk Boghandler, ikke ved Skriverhans, Ole i »Abekatten«, Howard i »Slægtningene«, hvor hans engelske Diktion vakte alle Kjenderes Beundring, Jeppe, Babiesa i »Dronning Marguerites Noveller«, Minke i «En Valgdag« osv. osv.

Og naar jeg stanser et Øieblik ved von Arnstedt i »Et Offer«, saa er det kun for at fremhæve, at da han spillede denne Rolle i 1854, opregnede man ikke mindre end 31 danske Ritmestre, som han skulde have kopieret. Beviser dette ikke, hvilken sjelden Evne han har havt til at finde det Typiske ved enhver Figur?

I Holberg har han vistnok aldrig tilladt sig at forandre et eneste Ord paa Scenen; dertil havde han for stor Veneration for »den danske Skuepladses Fader«. Men ellers kunde han nok tillade sig mangen en lille Spøg i saa Henseende, som f. Ex. naar han i Rønnebærs Rolle i »Kjærlighed paa Vildspor« fik Publikum til at le ved at sige »Du Flaskebakke« i Stedet for »Du falske Blake«.

Han fik i 1860 en prægtig Rolle som Peponnet i »Skikkelige Folk«, og de, der have seet ham deri, glemme aldrig den Maade, hvorpaa han sagde: »Der er ikke noget Skriftligt«. Naar jeg her nævner denne Rolle, er det dog ikke, fordi den fortjener særlig at fremhæves fremfor talløse andre, men fordi den giver mig Leilighed til at meddele en Anekdote, som synes mig værd at opbevare.

Den sidste Rolle, der blev tildelt N. P. Nielsen, var Bassecourt i »Skikkelige Folk«. Lige før Prøverne blev han imidlertid angreben af den Sygdom, der kort efter lagde ham i Graven, og Rollen blev derfor spillet af Holst. Faa Dage efter Nielsens Død sad J. L. Heiberg i sit Hjem og gav sig til at skrive nogle Linier paa et Blad Papir. Hans Hustru spurgte ham, hvad han skrev, og han svarede da: »Aa, det er blot en Gravskrift, man kunde sætte over Nielsen«. Derpaa læste han Gravskriften op:

»Som Helt for Melpomenes Dolk
Man ofte saae Dig uskadt bløde;
Men da Du kom blandt Skikkelige Folk,
Du følte fremmed Dig — og døde!«

Hvad Phister har virket fra Tredserne, indtil han i 1874 trak sig tilbage fra Scenen, og hvad der af Smaahistorier og Smaatræk knytter sig til hans Roller i den sidste Snes Aar af hans Virksomhed, det turde være bekjendt for de Fleste, og derfor vil jeg slutte her.

Et vil jeg dog bemærke endnu: Phister har kunnet komme ud af det med de fleste Mennesker, men een Klasse er der, som altid har været ham en Torn i Øiet. Det er Theateranmelderne. Herom har man ogsaa en ganske pudsig Historie.

Under et af de nordiske Studentermøder var der Fest i Rosenborghave. Her kom Overretsprokurator H. H. Nyegaard med Clemens Petersen under Armen hen til

Phister, der stod med en Klynge Studenter om sig, og Nyegaard sagde da til Phister, at han vel ikke behøvede at forestille ham Hr. Clemens Petersen, som jo maatte være ham bekjendt fra Anmeldelserne i »Fædrelandet«. — »Nei,« svarede Phister, »jeg læser aldrig Anmeldelserne i Bladene; men derimod erindrer jeg at have seet en Hr. Clemens Petersen debutere i »Enten elskes eller dø«, og det glemmer jeg aldrig!«

Endnu en lille Anmelder-Anekdote. I »Dansk Skuespilkunst« skrev Dr. E. Brandes et Sted: »Til alle disse Roller (Henrik-Rollerne) havde Phister uddannet sig en ganske særegen Stemme, som frembragtes ved, at han trykkede Underkjæben og Tungebenet frem og sænkede Strubehovedet; derved blev Svælget større og Munden videre, og Luften gik nu som en stor bred Strøm igjennem denne. Paa samme Tid gjordes Tungen bred og bevægedes kun lidt, og Tænderne holdtes tæt sammen, uden at Tungespidsen naaede helt hen til dem«, osv. osv. Da Phister læste dette, skal han have udbrudt:

»Er det saadan, jdg bærer mig ad? . . Det er høist interessant! . . Det har jeg sandelig aldrig havt Ide om!«

Alt, hvad jeg har fortalt, er langtfra nok — det veed Ingen bedre end jeg selv — til at tegne et Billede af den store Kunstner. Men det kan dog altid benyttes til at belyse en eller anden Side af hans Virksomhed, og Andet eller Mere gjør det heller ikke Krav paa. Phister har været saa ualmindelig alsidig og udfoldet en saa kolossal Virksomhed — hans Repertoire naaer op til hen-

ved syvhundrede Roller — at et fyldigt Billede af ham er overordenlig svært at tegne i Ord og egenlig kun tilfulde kan udføres af den, der har fulgt ham paa hele hans Kunstnerbane. Og hvem har det? Derfor var det ikke saa galt fundet paa af H. C. Andersen, da han under Phisters Portræt skrev:

»Man Lighed og ei Lighed her vil finde;
Hvo mægter Kunstens Proteus fast at binde?
Hver Aften er han ny —! Se, Lune, Snille,
Se! — ja, se bare Manden spille!«

INDHOLD.

Side

Teater-Tidstavle for 1888—89. Ved Arthur Aumont 3

»*En Troende*«. Et Par Ord om Stigaard af Herman Bang . . . 18

»*Hilsen fra Coquelin til det kjøbenhavnske Publikum*« 23

»*Stigaard*« Digt af S. Schandorph 25

»*Fru Anna Tychsen*« af Elith Reumert. 26

»*En Kunstinteressent*« af Carl Møller 29

»*Den Exkommunicerede*« eller »*Omvendelsens Frugter*«. Drama i et Optog af Kristian Mantzius 41

»*En liden sandfærdig Beretning om hvorlunde man spillede »Berthas Klavér« uden Klavér*« af Betty Borchsenius 49

»*Hamlet paa Théâtre Français*«. En Notice af Ad. Langsted . . 55

»*Til Skuespiller Carl Meyer ved d. kgl. Theater*« efter hans 25 Aars Jubilæum d. 1. Novb. 1889 Digt af Holger Drachmann . . 61

»*Fra Phisters Kunstnerliv*«. Anekdoter og Smaatræk, fortalte af Edgar Collin 65